EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 25.11.2021
COM(2021) 727 final

2021/0385 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

millega muudetakse määrust (EL) nr 600/2014 seoses turuandmete läbipaistvuse suurendamise, kauplemiskoondteabe süsteemi loomisega seotud takistuste kõrvaldamise, kohustusliku kauplemiskoha nõuete optimeerimise ja kliendi korralduste edastamise eest tasu võtmise keelustamisega

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2021) 573 final} - {SWD(2021) 346 final} - {SWD(2021) 347 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käesolev algatus on üks meetmetest, millega rakendatakse kapitaliturgude liitu. Selle eesmärk on suurendada investorite, eelkõige väiksemate investorite ja jaeinvestorite[1] õigusi, võimaldades neile hõlpsamat juurdepääsu aktsiatesse või võlakirjadesse investeerimiseks vajalikele turuandmetele ning muutes ELi turutaristu tugevamaks. Ka aitab algatus suurendada turu likviidsust, mis omakorda muudab kapitaliturgudelt rahastamisvahendite saamise ettevõtjate jaoks lihtsamaks. Selleks et täita oma eesmärk edendada tõelist ja tõhusat ühtset kauplemisturgu, on komisjon määranud kindlaks läbivaatamise kolm prioriteetset valdkonda: turuandmete läbipaistvuse ja kättesaadavuse parandamine, täitmiskohtade võimaluste võrdsuse parandamine ja selle tagamine, et ELi turutaristu säilitab rahvusvahelisel tasandil oma konkurentsivõime. Algatusega kaasneb ettepanek muuta direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ja see on komisjoni 2020. aasta tööprogrammi osa.

19. jaanuari 2021. aasta teatises „Euroopa majandus- ja finantssüsteem: avatuse, tugevuse ja vastupidavuse edendamine“[2] kinnitas Euroopa Komisjon oma kavatsust esitada finantsinstrumentide turgude direktiivi (MiFID 2) ja finantsinstrumentide turgude määruse (MiFIR) raamistiku läbivaatamise osana ettepanek kapitaliturgude läbipaistvuse raamistiku parandamise, lihtsustamise ja edasise ühtlustamise kohta. Euro rahvusvahelise rolli tugevdamiseks tehtavate jõupingutuste laiemas kontekstis teatas komisjon, et selline reform hõlmab kauplemiskoondteabe süsteemi väljatöötamist ja rakendamist, eelkõige äriühingute võlakirjade emiteerimise puhul, et suurendada eurodes nomineeritud võlainstrumentidega järelkauplemise[3] likviidsust.

Mis puudutab kauplemiskoondteabe süsteemi loomist, siis teatas komisjon kapitaliturgude liitu käsitlevas 2020. aasta tegevuskavas,[4] et esitab 2021. aasta lõpuks seadusandliku ettepaneku *luua tsentraliseeritud andmebaas*, mis on ette nähtud selleks, et pakkuda kapitaliinstrumentide ja sarnaste finantsinstrumentide kohta terviklikku ülevaadet turuandmetest, nimelt kogu liidus paljudes kauplemiskohtades kaubeldavate väärtpaberite hindadest ja mahtudest. Selle tsentraliseeritud andmebaasi ehk kauplemiskoondteabe süsteemi[5] eesmärk oleks suurendada kõigis kauplemiskohtades hindade üldist läbipaistvust.

• Probleemid, mida käesoleva ettepanekuga püütakse lahendada

Käesoleva ettepaneku eesmärk on käsitleda likviidsus- ja tehingute tegemisega seotud riski. Likviidsusrisk osutab riskile, et turg ei ole piisavalt sügav (st ei ole piisavalt kaubelda soovivaid ostjaid ja müüjaid), teine risk osutab aga olukorrale, kus tehingut ei ole võimalik konkreetse piirhinnaga või teatava aja jooksul teha. Mõlemad riskid tulenevad sellest, et puudub õige ja õigeaegne teave kaubeldavate väärtpaberite hindade ja saadaolevate

---

1 Mõiste „jaeinvestorid“ osutab väga erinevatele investoritele, kes on väikeinvestorid.

2 https://ec.europa.eu/info/publications/210119-economic-financial-system-communication_en.

3 Järelkauplemine tähendab kapitaliturul pärast finantsinstrumendi emiteerimist toimuvat tegevust. Emiteerimine võib toimuda näiteks esmase avaliku pakkumise kaudu.

4 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=COM:2020:590:FIN.

5 Kauplemiskoondteabe (*consolidated tape*) mõiste pärineb 1970. aastate lõpust ja USA aktsiaturgudelt. Magnetlinti (*magnetic tape*) kasutatakse andmete salvestamisel salvestusvahendina. Kui tänapäeval kasutatakse magnetlinti veel andmete pikaajaliseks salvestamiseks (varundamine ja arhiveerimine), siis 1970. aastatel oli see peamine andmekandja.

kauplemismahtude kohta, samuti ohust, et ebapiisav läbipaistvus mõjutab aktsiate kauplemiskeskkonda ja ELi kui finantskeskuse konkurentsivõimet.

Nagu märgiti turustruktuuri partnerite uuringus ELi kauplemiskoondteabe süsteemi kohta,[6] põhjustab likviidsusriski vajadus navigeerida liidu killustatud täitmisturgudel, et teha kogu tehingu tegemiseks kindlaks ostu- ja müügihuvid. Kui puudub terviklik ülevaade kõigist vaba likviidsuse kogumitest, ei pruugi teatavatel investoritel olla võimalik kõiki tehinguid teha või nad teevad tehinguid vaid osaliselt või vähem atraktiivse hinnaga. Turu puuduliku läbipaistvuse majanduslikku maksumust saab mõõta nii rakendamisalase puudujäägi (st tehingud tehakse hindadega, mis ei kajasta parimat saadaolevat müügipakkumist või ostupakkumust) kui ka kasutamata kauplemis- ja investeerimisvõimalustena. Kõnealused kulud on vastuolus kapitaliturgude liidu eesmärgiga pakkuda hästi toimivaid, likviidseid ja integreeritud kapitaliturge.

Turu killustatuse mõju, eriti piiriüleselt, on iseäranis ränk väiksemate varahaldurite ja väiksemate pankade jaoks. Nendel turuosalistel ei ole samasuguseid võimalusi saada teavet mitme kauplemiskoha turuandmete kohta nagu kogenud turuosalistel, näiteks suurtel müügi poolel tegutsevatel investeerimispankadel või elektrooniliselt kauplevatel turutegijatel. Turuteabe puudumine toob kaasa ohu teha läbimõtlemata investeerimisotsuseid, mida saaks vältida, kui kättesaadav oleks täielik turuülevaade.

Turustruktuuri partnerite uuringu raames küsitletud varahaldurite hinnangul on **kapitaliturgudel** turuandmete täieliku ja täpse ülevaate puudumisest tulenev iga-aastane kulu (nimetatakse „kahanemiseks“) 0–1,0 baaspunkti nende aastasest kaubeldavast väärtusest. Mõne küsitletu hinnangul on aastakulud veelgi suuremad ehk rohkem kui 5,0 baaspunkti. Turustruktuuri partnerite uuringule vastanud hindavad puudulikust turuülevaatest tulenevat kulu erinevalt. Mida suurem on ettevõte ja mida suuremad on andmete koostamiseks ja puhastamiseks olemasolevad ressursid, seda väiksem võib prognoos olla. Kui neid hinnanguid Euroopa kaubeldavate kapitaliinstrumentide aastase väärtuse suhtes kohaldada, võib aktsiaturgudest täpse ülevaate puudumise kogukulu ulatuda 10,6 miljardi euroni aastas, samas kui peaaegu kolmandik vastanutest märgib, et see kulu on 0,5–1 miljardit eurot aastas[7].

Varahaldurite hinnangul on **võlakirjaturgudel** koondatud ja täpsete turuandmete ülevaate puudumisest tulenev kulu nende iga-aastastele kauplemisstrateegiatele 0 kuni 5 baaspunkti[8].

Likviidsus- ja tehingute tegemisega seotud riskid on levinud ka selliste tuletisinstrumentide turgudel, millega kauplemiskohtades ei kaubelda (nimetatakse ka börsivälisteks tehinguteks). Börsiväliste tuletisinstrumentide turud on vahendajaturud, kus suured rahvusvahelised pangad pakuvad oma klientidele eriotstarbelisi lepinguid, näiteks positsiooni võtmiseks, et kaitsta end tulevaste hinnamuutuste eest (riskimaandamine). Börsiväliste turgude tehingujärgne läbipaistvus on väga väike. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) 2020. aasta statistikaaruandest[9] nähtub, et börsivälised tuletisinstrumendid moodustavad endiselt 85 % liidus kaubeldavate tuletisinstrumentide tinglikust väärtusest (ülejäänud 15 % kaubeldakse

6 Euroopa Komisjoni tellitud turustruktuuri partnerite uuring (2020), „The study on the creation of an EU consolidated tape“ (Uuring ELi kauplemiskoondteabe süsteemi loomise kohta). https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/82763219-1cbe-11eb-b57e-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-169654830.

7 Turustruktuuri partnerite uuring, joonis 14, lk 42.

8 Turustruktuuri partnerite uuring, joonis 15, lk 43.

9 https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma50-165-1355_mifid_asr.pdf.

börsil). Kuna praegu avalikult kättesaadavat koondvaadet börsiväliste tuletisinstrumentide hindade kohta ei ole, aitab börsiväliste tuletisinstrumentide suur osakaal kaasa nende tuletisinstrumentide hinnakujunduse läbipaistmatusele, ja sellest tulenevalt teabe asümmeetriale, mis esmajoones kahjustab väiksemaid turuosalisi.

Koondatud turuandmete puudumine takistab ka portfellide täpset hindamist ja vähendab indeksite täpsust kõigis varaklassides (Euroopa kapitaliinstrumentide, võlakirjade ja tuletisinstrumentide võrdlusalused on vähem usaldusväärsed). Enamik investoreid pooldab suure turukapitalisatsiooniga aktsiaid, nagu näitab suur hulk investeeringuindekseid, mis käsitlevad suure turukapitalisatsiooniga börsil noteeritud äriühinguid (nt DJ 100, S&P 500, STOXX 600). Teabe ebatõhusus toob kaasa väiksema arvu indekseid, mis hõlmavad väiksema turukapitalisatsiooniga ettevõtteid, ja sellest tulenevalt vähem indeksipõhiseid fonde, mis suunavad kapitali väiksema turukapitalisatsiooniga emitentidele (nt börsil kaubeldavate fondide tõttu, mis jälgivad väikese või keskmise turukapitalisatsiooni indeksit).

Tasakaalustamatus aktsiate kauplemiskeskkonnas: teine kavandatava reformi ajend on vajadus tagada, et aktsiatega kauplemine ELis valgustatud kauplemiskohtades (termin, mida kasutatakse tehingueelse läbipaistvuse kohta) oleks ligikaudu kooskõlas teistes rahvusvahelistes finantskeskustes täheldatud osakaaludega. Börsid väidavad, et nende turuosa vähenemine aktsiatega kauplemises kahjustab liidu kapitaliturgude arengut, kuna ainult börsid ja mitmepoolsed kauplemissüsteemid pakuvad ostu- ja müügipakkumiste (kauplemiseelsed andmed) ning tehtud tehingute (kauplemisjärgsed andmed) täielikku läbipaistvust ja aitavad kaasa hinna kujunemisele. Teisalt väidavad pangad ja investeerimisühingud, et valgustatud platvormid on oma turuosa ELis säilitanud ja seda isegi suurendanud. Selgelt on teadvustatud, kui oluline on säilitada tasakaal traditsiooniliste börside, alternatiivsete kauplemisplatvormide, investeerimispankade ja teiste kauplemissüsteeme pakkuvate osalejate vahel. Seetõttu hõlmab läbivaatamine muudatusi, mille eesmärk on seda tasakaalu säilitada.

ELi finantsturgude konkurentsivõime: kehtiva õigusraamistiku teatavad sätted on tekitanud turuosaliste jaoks õiguskindlusetust. Kaasseadusandjad on börsil kaubeldavatele tuletisinstrumentidele avatud juurdepääsu käsitlevate sätete kehtivuse mitmel korral erinevatel põhjustel peatanud. Komisjon peab vajalikuks need sätted eemaldada, et ühelt poolt soodustada konkurentsi, innovatsiooni ja börsil kaubeldavate tuletisinstrumentide arengut ELis ning teiselt poolt suurendada veelgi kliirimisvõimet ELis. See kajastab ka seda liiki tuletisinstrumentidega kauplemise ja kliirimise vahelise vertikaalse integratsiooni pikaajalist rahvusvahelist suundumust. Selle suundumuse alus on asjaolu, et avatud juurdepääsu kohustus ei teeni börsil kaubeldavate tuletisinstrumentide valdkonna innovatsiooni, kuna selle reegliga kaotatakse stiimulid sõlmida uusi börsil kaubeldavate tuletisinstrumentide lepinguid, kui konkurendid ei pea tegema esialgseid investeeringuid. Ka ei oleks börsid enam kohustatud leppima sellega, et nende kauplemisjärgseid toiminguid tagavad sõltumatud kliiringukojad. Ettepanekus täpsustakse ka aktsiate kohustusliku kauplemiskoha nõude ulatust, et piirata see nõue selgelt ELi ISIN koodidega. Lisaks kehtestatakse ettepanekuga võimalus peatada tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõue teatavate investeerimisühingute puhul, kellel tekiksid ELi-väliste vastaspooltega ELi-välistel platvormidel suhtlemisel kattuvad kohustused.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Algatus tugineb kehtivatele eeskirjadele, millega reguleeritakse osalemist Euroopa Liidu kapitaliturgudel, ja sellega täiustatakse neid eeskirju. 2007. aastal käivitati **MiFID 1**[10] abil aktsiatega kauplemise turul konkurents. Finantsinstrumentide turgude direktiivi hilisemate redaktsioonidega laiendati konkurentsi muude kui omakapitalivarade klassidele, näiteks võlakirjadele ja tuletisinstrumentidele. Selle tulemus on, et kui maakler või investor soovib täita vara ostu- või müügikorraldust, saab ta valida erinevate kauplemiskohtade hulgast, nagu reguleeritud turud, mitmepoolsed kauplemissüsteemid, anonüümsed kauplemisplatvormid[11] ja kliendi korralduste süsteemsed täitjad.

Alates MiFID 1 jõustumisest on mitmepoolsete müügikohtade ja kliendi korralduste süsteemsete täitjate koguarv kõigis EMPs kaubeldavates varaklassides suurenenud 344 võrra, kokku 476ni[12]. Iga kauplemiskoht avaldab turuandmete eraldi aruandeid. Varsti pärast MiFID 1 rakendamist kerkis esile turuandmete killustatuse ja turuandmete monopolide probleem,[13] eelkõige aktsiaturgudel.

Finantsinstrumentide turgude määruses,[14] mida kohaldatakse alates 3. jaanuarist 2018, on kajastatud eeliseid, mida annavad investeerimisringkondadele läbipaistvus ja turuandmete koondamine.

Tasakaalustatud kauplemiskeskkonna säilitamiseks oleks hea teha teatavaid kohandusi läbipaistvuseeskirjades, millega reguleeritakse kauplemist börsidel ja alternatiivsetel platvormidel või kliendi korralduste süsteemsete täitjate kaudu (investeerimispangad ja turutegijad). Läbipaistvate hindadega kauplemiskohtades toimuvate aktsiatehingute suhteliselt väikese osakaalu põhjuseks peetakse teatavate läbipaistvuseeskirjadest tehtavate erandite (nn vabastuste) kasutamist. Kehtiv määrus juba sisaldab eeskirju, millega piiratakse kõige sagedasemate läbipaistvuseeskirjadest vabastuste kasutamist. Selliste reeglite nagu „kahe mahu ülempiir“ eesmärk on kehtestada ülempiir (lagi) aktsiate arvule, millega turuosalised võivad läbipaistvuse erandi alusel kaubelda. Peale selle, et selliste sätete haldamine on reguleerivate asutuste jaoks ressursimahukas, on need osutunud jäigaks ja muudavad kõik koos aktsiaturgude toimimise tarbetult keerukaks. Seetõttu on kavas läbipaistvuse erandite ja kahe mahu ülempiiri vahelist keerukat vastasmõju läbivaatamisel lihtsustada.

Mis puudutab lisaks andmete koondamist, siis sisaldab finantsinstrumentide turgude määrus juba kauplemiskoondteabe pakkuja mõistet[15]. Kauplemiskoondteabe pakkuja idee seisneb selles, et börsid ja alternatiivsed kauplemiskohad saadavad reaalajas andmevooge

---

10 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ (ELT L 145, 30.4.2004, lk 1).

11 Anonüümsed kauplemisplatvormid on mitmepoolsed kauplemissüsteemid või reguleeritud turud (või nende spetsialiseeritud osad), kus ei kohaldata pärast kauplemiseelse läbipaistvuse nõudest vabastuse kasutamist kauplemiseelset läbipaistvust.

12 Andmed põhinevad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve peetava finantsinstrumentide turgude direktiivi kohaste üksuste registri 2021. aasta arvnäitajatel. Peamiste varaklasside turuülevaade on esitatud 4. lisas.

13 Copenhagen Economics (2018), „Pricing of market data“ (Turuandmete hinnakujundus).

14 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

15 Kauplemiskoondteabe pakkujat käsitlevad sätted lisati algselt MiFID 2-le, kuid need paigutati ümber finantsinstrumentide turgude määrusesse, mille muudatused jõustuvad 1. jaanuaril 2022.

akrediteeritud kauplemiskoondteabe pakkujale. Kõnealune kauplemiskoondteabe pakkuja teeb täpselt sama teabe nn mõistlike kuludega avalikkusele kättesaadavaks, kasutades identseid andmesilte ja -vorminguid.

Kehtivad kauplemiskoondteabe eeskirjad põhinevad erasektori osalejatel (konkureerivatel koondajatel), kes koondavad eri täitmiskohtadest pärit turuandmeid. Finantsinstrumentide turgude määruse sätete kohaselt võib olla mitu konkureerivat kauplemiskoondteabe pakkujat, kuid võimalik on ka üksainus kauplemiskoondteabe pakkuja, kui rohkem pakkujaid endast teada ei anna. Seni ei ole seda erinevatel põhjustel juhtunud.

Finantsinstrumentide turgude määruse kavandatava reformi raames käsitletakse põhjuseid, miks ükski kauplemiskoondteabe pakkuja ei ole endast teada andnud. Sellega muudetakse finantsinstrumentide turgude määruse kauplemiskoondteavet käsitlevaid sätteid, et hõlbustada ühe kauplemiskoondteabe pakkuja esiletulekut iga varaklassi jaoks (aktsiad, börsil kaubeldavad fondid, võlakirjad ja tuletisinstrumendid).

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Euroopa Liidu finantsteenuste poliitika soodustab läbipaistvust ja konkurentsi. Need poliitikaeesmärgid laienevad kesksetele turuandmetele. Kapitaliturgude liidu tegevuskava raames on liidu eesmärk luua terviklik ülevaade ELi kauplemisturgudest. Kauplemiskoondteabe süsteem tagaks koondatud andmed ELis kaubeldavate väärtpaberite hinna ja mahu kohta ning suurendaks seega hindade üldist läbipaistvust kõigis kauplemiskohtades. Ühtlasi annab see investoritele juurdepääsu märkimisväärselt täiustatud turuteabele üleeuroopalisel tasandil.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Finantsinstrumentide turgude direktiivi/määruse raamistik on Euroopa kapitaliturgudel osalemist reguleeriv reeglistik. Raamistik koosneb direktiivist 2014/65/EL (MiFID 2) ja määrusest (EL) nr 600/2014 (finantsinstrumentide turgude määrus). Finantsinstrumentide turgude määruse vastuvõtmise õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikkel 114. Ettepaneku eesmärk on parandada turuandmete kvaliteeti ja turuandmete koondamist, muutes finantsinstrumentide turgude määruses turuandmete kohta sätestatud kehtivaid eeskirju. Seetõttu peaks ka kavandatav reform sama õigusliku aluse alla kuuluma.

Eelkõige antakse ELi toimimise lepingu artikliga 114 Euroopa Parlamendile ja nõukogule volitused võtta nii õigus- kui ka haldusnormide ühtlustamiseks meetmeid, mille eesmärk on siseturu rajamine ja selle toimimine. ELi toimimise lepingu artikkel 114 võimaldab ELil võtta meetmeid nii põhivabaduste kasutamise olemasolevate takistuste kõrvaldamiseks kui ka selliste takistuste tekkimise ärahoidmiseks, kui need on piisava konkreetsusega prognoositavad, sealhulgas takistused, mis muudavad siseturu eeliste täieliku kasutamise ettevõtjate, kaasa arvatud investorite jaoks keeruliseks. Seega on ELi toimimise lepingu artikkel 114 sobiv õiguslik alus, et kõrvaldada andmete koondamise takistused, mis tulenevad 1) turuandmete killustatud allikatest; 2) turuandmete aruandluse ebaselgetest standarditest ja 3) turuandmete keerukatest litsentsimissüsteemidest. Need on peamised tegurid, mis takistavad kogu liitu hõlmava kauplemislikviidsuse koondülevaate saamist.

Täpsemalt öeldes ei laseks ELi kauplemiskohtades kaubeldavate väärtpaberite turuandmeid sisaldava tsentraliseeritud andmebaasi jätkuv puudumine ELi investoritel, välja arvatud väga

kogenud investoritel, saada koondülevaadet selle kohta, kus leida parimaid investeerimisvõimalusi. Säiliks praegune teabealane asümmeetria, mis ei võimalda investoritel ühtsest turust täit kasu saada. Seetõttu paistab, et kõige asjakohasem on kasutada nende probleemide igakülgseks ja ühtseks lahendamiseks ning turu killustatuse vältimiseks õigusliku alusena ELi toimimise lepingu artiklit 114.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Vastavalt subsidiaarsuse põhimõtet käsitlevale ELi toimimise lepingu artikli 5 lõikele 3 tuleks ELi tasandil võtta meetmeid ainult juhul, kui liikmesriigid ei suuda eesmärke täielikult saavutada ning seepärast saab kõnealuseid eesmärke kavandatud meetmete ulatuse või mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil.

Erinevate finantsinstrumentide klassidega kauplemise turud on jaotunud üle kogu liidu. Nende kauplemiskohtade avaldatud turuandmete koondamiseks on vaja kogu liidus kehtivat reeglistikku. Üksikute liikmesriikide võetavad meetmed ei lahendaks tõhusalt vajadust koondada kogu liidu turuandmeid. Liikmesriigid võiksid püüda ühtlustada turuandmete esitamise standardeid ja turuandmete koondaja litsentsimise tingimusi riiklike õigusaktidega. Riiklike algatustega ei suudeta lahendada probleeme, mis tulenevad turuandmete killustatusest liidus.

Eri liikmesriigid võivad võtta vastu erinevaid standardeid või otsustada turuandmete koondaja suhtes kohaldatavate erinevate litsentsimissüsteemide kasuks. Mõni liikmesriik ei pruugi üldse meetmeid võtta. Kuna turuandmete koondamine peab toimima kogu liidus, on tõhusam ja tulemuslikum käsitleda kõigist kauplemisturgudest koondülevaate loomiseks vajalikke aruandlusstandardeid ja andmete litsentsimise tingimusi liidu tasandil. Andmearuannete ja litsentsimistingimuste standardimine kehtiks üksnes turu kauplemiskoondteabe pakkujale esitatavate aruannete suhtes. Näiteks ei kehtiks kavandatavad eeskirjad turuandmete litsentside suhtes, mis ei ole seotud kauplemiskoondteabe koostamisega.

- **Proportsionaalsus**

Kavandatav turuandmete standardite ja litsentsimistingimuste ühtlustamine kauplemiskoondteabe pakkujale turuandmete edastamiseks ei lähe seatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. Käesolevas ettepanekus sisalduvaid meetmeid käsitlevate riiklike eeskirjade ebaühtlase kogumiga ei saavutataks turuandmete koondamise seatud eesmärki, et see teave laiemale turuosaliste rühmale kättesaadavaks teha. Turuandmete kvaliteedi ja turuandmete litsentsimisega seotud keerukuse probleemide lahendamiseks on vaja turuandmete aruannete kavandatud ühtlustamist ja nende aruandlusstandardite kohustuslikku kasutamist turuandmete kauplemiskoondteabe pakkujale edastamisel.

- **Vahendi valik**

Finantsinstrumentide turgude määruse muutmine on kõige sobivam õiguslik vahend, et lahendada probleemid, mis tulenevad kesksete turuandmete koondülevaate puudumisest ELi turgudel, kuna see võimaldab muuta finantsinstrumentide turgude määruse teatavaid sätteid ja lisada uusi erinõudeid. Kui kasutatakse määrust, mis on kohaldatav vahetult, ilma siseriiklike õigusaktideta, piiratakse võimalust, et pädevad asutused võtavad riigi tasandil erinevaid meetmeid, ning tagatakse järjekindel lähenemisviis ja suurem õiguskindlus kogu ELis (nt kesksete turuandmete kohustuslik esitamine eri liikmesriikide börside poolt).

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Esimene konsultatsioon sidusrühmadega, mille komisjon pärast finantsinstrumentide turgude direktiivi/määruse eeskirjade kohaldamise algust 2018. aasta jaanuaris korraldas, toimus 2020. aasta veebruarist maini (vt allpool). Konsultatsiooni käigus selgus, et enamikul investoritel ei ole liidu kapitaliturgudele investeerimise otsust tehes täielikku ülevaadet hindadest ja saadaolevatest mahtudest (st likviidsusest).

Konsultatsioonist selgus, et MiFID 1 ja finantsinstrumentide turgude direktiivi/määruse raames tekkinud börsipõhised (ärisaladusena käsitletavate) turuteabe tooted ei anna kõikidest kauplemisturgudest koondülevaadet. Likviidsus, mis on olemas alternatiivsetel turgudel (mitmepoolsed kauplemissüsteemid / organiseeritud kauplemissüsteemid) ja investeerimispankade kaudu, kes kauplevad finantsinstrumentidega oma varaloendi alusel (kliendi korralduste süsteemne täitjad), ei ole nendes ärisaladusena käsitletava teabe voogudes esindatud. See tekitab olulisi teabetõkkeid, kuna nende alternatiivsete platvormide mahud võivad moodustada kuni 50 % kauplemismahust igal konkreetsel kauplemispäeval.

Väärtpaberimaaklerid ja maakler-diilerid vastutavad parima täitmise tagamise eest, mis tähendab hinna ning otseste ja kaudsete kogukulude[16] poolest investoritele kõige soodsama tehingu saavutamist. Parim täitmine tähendab, et maaklerid peavad näitama oma klientidele hindu, millega nad ostsid ja müüsid, võrreldes neid tehingu tegemise ajal eri börsidel ja alternatiivsetes kauplemiskohtades kättesaadavate hindade ja mahtudega. Kõikide kauplemisturgude koondülevaate puudumine on probleem, kui finantsinstrument tehakse kauplemiseks kättesaadavaks mitte ainult ühes noteerimiskohas, vaid mitmes konkureerivas kauplemiskohas. Investoril on ja peaks ka edaspidi olema võimalik valida konkureerivate kohtade vahel, kuid praegu peab ta tuginema turuandmetele, mis hõlmavad vaid eraldiseisvaid kauplemiskohti. Seetõttu on investoritel ebapiisav juurdepääs koondatud ja võrreldavatele turuandmetele ning nad ei saa võrrelda, kas alternatiivsel platvormil oleksid nad saanud paremad täitmistingimused. See takistab neil pärida oma **väärtpaberimaakleritelt ja maakler-diileritelt aru** selle kohta, kas nad saavutasid teatava tehingukorralduse parima täitmise.

Konsultatsiooni käigus tulid ilmsiks ka olulised probleemid seoses turuandmete mitmest andmeallikast hankimise kuludega. Andmeesitajatelt turuandmete hankimise kulud (ühenduse loomine ja litsentsi saamine) moodustavad praegu ligikaudu kaks kolmandikku turuandmete kogumise kogukuludest. Seetõttu andmemüüjad, kes teevad need andmed kasutajatele kättesaadavaks, kitsendavad sageli nende allikate valikut, kust nad andmeid koguvad ja pakuvad. Seetõttu puudub investoritel terviklik ülevaade likviidsusest kõikidel kauplemisturgudel ja enamik investoreid ei saa terviklikuma ülevaate hankimise kulusid endale lubada.

2019. aasta lõpust kuni 2021. aastani tegi Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve finantsinstrumentide turgude direktiivi/määruse raamistiku süvaanalüüse, milles ta keskendus peamiselt finantsinstrumentide turgude direktiivi artikli 90 ja finantsinstrumentide turgude määruse artikli 52 läbivaatamisklauslites käsitletud teemadele, ning avaldas

[16] Otsesed kulud on seotud tehingu sõlmimise kuludega (eelkõige maakleri vahendustasud ja kauplemiskoha tasud), samas kui kaudsed kulud on seotud tehingu mõjuga likviidsusele.

läbivaatamisaruanded, mis sisaldasid soovitusi õigusraamistiku muutmise kohta[17]. Need läbivaatamisaruanded põhinesid ulatuslikel avalikel konsultatsioonidel ja sisaldasid üksikasjalikke soovitusi turustruktuuri teemade, eelkõige praegu kehtiva läbipaistvuskorra kohta.

Eelkõige leidis Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve oma MiFID 2 / finantsinstrumentide turgude määruse läbivaatamisaruandes nr 1,[18] et turuandmete allikate killustatus suurendab sõltuvust mitmest kauplemiskohapõhisest, ärisaladusena käsitletava teabe voost, mis annab saadaolevast kauplemislikviidsusest ainult osalise ülevaate. Selle kontrollimise, kas kõik turuandmete allikad pakuvad juurdepääsu oma turuandmetele ausal, õiglasel ja õigeaegsel viisil, muudab keeruliseks ärisaladusena käsitletava teabe litsentsimise ja kasutuspiirangute kasutamise haldamise keerukus. Asjaolu, et üksikute kauplemiskohtade kauplemisandmed on ainulaadsed ja mitteasendatavad, on võimaldanud muuta andmete litsentsilepingud üha üksikasjalikumaks ja koormavamaks. Turuandmeid saavad ettevõtted puutuvad seetõttu oma litsentsilepingute jätkuva varieeruvuse haldamisel kokku märkimisväärse keerukusega, millega kaasnevad tegevuskulud ja riskid; samuti kannavad nad sageli oma litsentsidega seotud keerukate auditite kulusid, mille andmepakkujad kehtestavad tagantjärele makstavate tasude kaudu.

Ühtse turu heterogeense turuandmete hinnapoliitika tõttu on turuandmete koondajal keeruline saada ärisaladusena käsitletava teabe voogudele juurdepääsu ausatel, õiglastel ja õigeaegsetel tingimustel. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võttis oma kauplemiskoondteavet käsitlevas aruandes seisukoha, et kehtivad MiFID 2 eeskirjad ei kohusta kauplemiskohti ja tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajaid esitama kauplemiskoondteabe jaoks turuandmeid õiglastel ja mõistlikel tingimustel. Seetõttu soovitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, et kauplemiskohtadelt ja tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajatelt tuleks nõuda andmete esitamist kauplemiskoondteabesse, kas i) nõudes kauplemiskohtadelt ja tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajatelt andmete esitamist kauplemiskoondteabesse või ii) kehtestades kauplemiskoondteabe süsteemi teabe esitamise hinna kindlaksmääramise kriteeriumid (ja kasutustingimused).

---

[17] Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldas järgmised läbivaatamisaruanded:
- MiFID 2 / finantsinstrumentide turgude määruse läbivaatamisaruanne nr 1 kauplemiseelsete ja -järgsete andmete ning kapitaliinstrumentide kauplemiskoondteabe arengu kohta: mifid_ii_mifir_review_report_no_1_on_prices_for_market_data_and_the_equity_ct.pdf (europa.eu);
- MiFID 2 / finantsinstrumentide turgude määruse läbivaatamisaruanne kapitaliinstrumentide ja sarnaste instrumentide läbipaistvuskorra, kahe mahu ülempiiri mehhanismi ja aktsiatega kauplemisega seotud kohustuste kohta: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma70-156-2682_mifidii_mifir_report_on_transparency_equity_dvc_tos.pdf;
- finantsinstrumentide turgude määruse kohane aruanne kliendi korralduste süsteemsete täitjate kohta seoses mittekapitaliinstrumentidega: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma70-156-2756_mifidii_mifir_report_on_systematic_internalisers.pdf;
- MiFID 2 / finantsinstrumentide turgude määruse läbivaatamisaruanne mittekapitaliinstrumentide läbipaistvuskorra ja tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõude kohta: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma70-156-3329_mifid_ii_mifir_review_report_on_the_transparency_regime_for_non-equity_instruments.pdf.

[18] Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve MiFID 2 / finantsinstrumentide turgude määruse läbivaatamisaruanne nr 1 kauplemiseelsete ja -järgsete andmete ning kapitaliinstrumentide kauplemiskoondteabe arengu kohta.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve sõnul ei ole finantsinstrumentide turgude direktiiv/määrus täitnud oma eesmärki luua rohkem selgust ärisaladusena käsitletava turuteabe litsentsimise ja hinnakujunduse kohta. Turuandmete hinnad, eriti selliste andmete puhul, mille järele on suur nõudlus, nt mittekuvatavad andmed (*non-display data*), on 2017. aastast saadik tõusnud. Ühe kutseorganisatsiooni hinnangul on hüpoteetilise, mitmele kauplemiskohale juurdepääsu omava väikese oma arvel kaupleva kaubandusettevõtte andmetega seotud kogukulud suurenenud 27 % võrra: 917 000 eurolt 2016. aastal 1,16 miljoni euroni 2019. aastal[19]. Lisaks soovitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, et kauplemiskoondteabe süsteem jagaks oma tulusid andmeid esitavate üksustega ja edastaks kauplemiskoondteavet nii reaalajalähedaselt kui tehniliselt võimalik.

MiFID 2 / finantsinstrumentide turgude määruse läbivaatamisaruandes kapitaliinstrumentide ja sarnaste instrumentide läbipaistvuskorra, kahe mahu ülempiiri mehhanismi ja aktsiatega kauplemisega seotud kohustuste kohta vaatas Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve läbi finantsinstrumentide turgude määruses sätestatud kapitaliinstrumentide läbipaistvuskorra ja esitas ettepanekuid sihipäraste muudatuste tegemiseks. Aruanne sisaldab ka soovitusi muude peamiste läbipaistvussätete kohta, eelkõige aktsiate kohustusliku kauplemiskoha nõude ja kliendi korralduste süsteemsete täitjate suhtes kohaldatavate läbipaistvussätete kohta.

Finantsinstrumentide turgude määruse läbivaatamisaruandes, mis käsitleb mittekapitaliinstrumentide läbipaistvust,[20] jõudis Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve järeldusele, et kehtiv kord on liiga keeruline ega ole turuosaliste jaoks läbipaistvuse tagamisel alati tõhus, ning tegi selle parandamiseks mitu ettepanekut:

- kaotada erivabastus ja tähtaja pikendamine vastavalt korralduste ja tehingute puhul, mis ületavad „konkreetsele instrumendile omase mahu“ künnise;
- ühtlustada tähtaja pikendamise korda nii lihtsustatud süsteemiga, mis põhineb mahu varjamisel ja täielikul avaldamisel kahe nädala pärast, kui ka kaotades tähtaja pikendamise lisavõimalused, mis on kehtiva finantsinstrumentide turgude määruse teksti kohaselt riiklikele pädevatele asutustele jäetud;
- muuta riiklikele pädevatele asutustele antud finantsinstrumentide turgude määruse läbipaistvussätted ajutise peatamise võimalus ELi tasandil koordineeritavaks mehhanismiks;
- lisada võimalus peatada tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõude kohaldamine lühikese etteteatamisega sarnaselt Euroopa turu infrastruktuuri määruses olemasoleva mehhanismiga ning
- täiendada läbipaistvuse ja mittediskrimineeriva juurdepääsuga seotud tingimustega kriteeriume, mida kasutatakse kolmandate riikide kauplemiskohtade samaväärseks tunnistamiseks seoses tuletisinstrumentidega, mille suhtes kohaldatakse kohustusliku kauplemiskoha nõuet.
- **Keda halvasti toimiv läbipaistvusraamistik mõjutab?**

[19] Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve MiFID 2 / finantsinstrumentide turgude määruse läbivaatamisaruanne nr 1 kauplemiseelsete ja -järgsete andmete ning kapitaliinstrumentide kauplemiskoondteabe arengu kohta, lk 17.

[20] Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve MiFID 2 / finantsinstrumentide turgude määruse läbivaatamisaruanne mittekapitaliinstrumentide läbipaistvuskorra ja tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõude kohta.

Turuosalistelt oodatakse väga keerukate läbipaistvuseeskirjade järgimist, sealhulgas seoses vabastuste, tähtaja pikendamise ja kahe mahu ülempiiri kohaldamisega. See toob kaasa suured halduskulud, mis mõjutavad ELi platvormide üldist konkurentsivõimet ja panevad ELi turuosalistele põhjendamatult suure koormuse. Läbipaistvuseeskirjade lihtsustamine tooks kasu kõigile investeerijatele, suurendades kauplemisandmete kättesaadavust ja vähendades täitmiskulusid. Selle tulemusena suureneks ka hinna leidmine liidus.

Andmemüüjad juba pakuvad mitmest allikast pärit ärisaladusena käsitletavate andmete koondatud versiooni. Siiski ei ole ükski andmemüüja suutnud pakkuda täielikku pilti ELis mis tahes varaklassis toimuvast kauplemisest. Peale selle, kuna andmevälju tõlgendavad andmemüüjad ja nemad valivad, milliseid kauplemiskohti kaasata, ei erine need mitte ainult turu katvuse, vaid ka esitatud üksikasjade taseme ja andmesiltide poolest ning annavad samade väärtpaberite kohta erinevaid tulemusi.

Halva kvaliteediga andmete tootmise ja normaliseerimise kulud on tekitanud lisakulusid ning **varahaldurid ja portfelli valitsejad** kurdavad, et andmepakkujad küsivad oma andmevoogude eest suuri tasusid[21]. Seetõttu on likviidsus- ja tehingute tegemisega seotud riski juhtimine kogu kauplemispäeva jooksul **kõikidele investorite** ja nende vahendajate jaoks väga kulukas. Ka ei saa investorid oma maakleritelt selle kohta aru pärida, kas nad saavutasid nende tehingute parima täitmise, kuna parima hinna kontrollimiseks on praegu vaja tellida **andmemüüja** koostatud ärisaladusena käsitletava teabe voog, mida iga **börs** oma kauplemiskoha kohta pakub.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

28. juunil 2019 korraldas komisjon seminari, mille eesmärk oli arutada sidusrühmadega ELi kauplemiskoondteabe süsteemi loomist ja milles osales umbes 80 turuosalist, et arutada ELi kauplemiskoondteabe süsteemi eeliseid ja tehnilisi näitajaid ning selle loomise ees seisvaid takistusi. Ostjate poolelt osalesid kauplemis- või turuandmete eksperdid ning reguleerijate poolelt osalesid andmemüüjad, kauplemiskohad ning ESMA ja mitu liikmesriikide konkurentsiasutust. Olgugi et kauplemiskoondteabe teabesüsteemi optimaalsete omaduste kohta oli erinevaid arvamusi, nõustusid kõigi valdkondade esindajad, et üldiselt võib selline töövahend kasulik olla.

17. veebruaril 2020 algatas finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraat avaliku konsultatsiooni finantsinstrumentide turgude direktiivi/määruse läbivaatamise üle, et koguda pärast kaks aastat kestnud kohaldamist sidusrühmadelt ja üldisemalt ELi kodanikelt tõendeid korra üldise toimimise kohta. Sidusrühmadel oli oma seisukohtade väljendamiseks EU Survey portaalis aega kuni 18. maini 2020. Avatud konsultatsioonile vastas mitmel teemal, sealhulgas läbipaistvusraamistiku toimimise, kauplemiskoondteabe ning aktsiate ja tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõude kohta 458 sidusrühma ning vastuseid saadi müüjatelt, ostjatelt, kauplemiskohtadelt, andmepakkujatelt, lõppkasutajatelt ja reguleerivatelt asutustelt.

Lisaks eelnimetatule on komisjon kõnealuseid küsimusi aktiivselt uurinud, andes ülesande korraldada selle eelhindamise ja -määratlemise ulatuslik uuring, mille lõppeesmärk on toetada teavitatud otsustusprotsessi.

[21] Euroopa Fondivalitsejate Liit (EFAMA, 2021), EFAMA ja EFSA ühisavaldus kauplemiskoondteabe ja turuandmetega seotud kulude kohta, https://www.efama.org/newsroom/news/joint-statement-efama-and-efsa-consolidated-tape-and-market-data-costs.

Kõigele lisaks on komisjoni töötajatel olnud palju kahepoolseid kontakte suure hulga erinevate sidusrühmadega, eelkõige ettevõtjatega, kes on spetsialiseerunud turuandmete koondamisele, mis on aidanud tema analüüsi ja poliitilist lähenemisviisi veelgi täiustada.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ettepanek tugineb nii kauplemiskohtade üle järelevalvet tegevate ELi pädevate asutuste kui ka turukorraldajate eksperditeadmistele. Lisaks jälgib komisjon tähelepanelikult arengusuundumusi teistes jurisdiktsioonides (eelkõige USAs ja Kanadas), kus on kauplemiskoondteabe süsteem juba varem välja töötatud, ja võimalikke muudatusi, mida nende jurisdiktsioonide vastavates süsteemides kavandatakse. Komisjon kaalus erinevaid alternatiive ja on kujundanud seisukoha selle kohta, kas neid alternatiive saaks rakendada ELi oludes.

- **Mõjuhinnang**

Õiguskontrollikomitee vaatas läbi mõjuhinnangu, milles keskenduti turuandmete koondamise raamistiku väljatöötamisele[22]. Teisi ettepanekus sisalduvaid teemasid on juba põhjalikult käsitletud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve mitmes aruandes finantsinstrumentide turgude määruse raamistiku toimimise kohta, mis selgitab, mis selgitab, miks neile mõju hindamisel ei keskendutud.

Mõjuhinnangus on esitatud viis võimalust turuandmete koondamiseks.

Variant 1 – oma tarbeks koondamine. Turuandmete oma tarbeks koondajad on turuosalised, kes koguvad ja koondavad turuandmeid oma sisekasutuseks. Oma tarbeks koondajaks saamise suutlikkus on olemas elektroonilisi vahendeid kasutavatel turutegijatel (välkkauplemisettevõtted) või suurtel investeerimispankadel. Oma tarbeks koondajad koguvad turuandmeid kauplemisturgudelt ja koondavad need andmed otse oma ruumides (**detsentraliseeritud koondamine**). Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve juures **oma tarbeks koondajana** registreerimise korral võimaldatakse turuosalistel koguda kõiki keskseid (ühtlustatud) turuandmeid ja koondada teavet ainult oma sisekasutuseks (aruandlusstandardite ühtlustamine vähendab andmete koondamise kulusid). Oma tarbeks koondajad ei avaldaks kauplemiskoondteavet. Selleks et vältida keeruliste individuaalsete turuandmete litsentsimiskokkulepete sõlmimist täitmisplatvormidega, mida on sageli sadu, või nende tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajatega, kes tegutsevad andmete esitajana, peaksid kõik turuandmete allikad tegema standardsed kesksed turuandmed oma tarbeks koondajatele kättesaadavaks (kohustuslik andmete esitamine).

Variant 2 – konkureerivad koondajad. Ka konkureerivas koondamise mudelis kasutatakse kesksete turuandmete koondamise **detsentraliseeritud lähenemisviisi**. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve juures registreerimise korral võimaldatakse konkureerivatel koondajatel koguda ühtlustatud turuandmeid üksikutest andmeallikatest (kauplemiskohad, tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajad) ja seejärel koondada need turuandmed andmekeskusesse, kus asuvad selle abonendid (vältides seega koondamist keskses keskuses). Andmete koondamise detsentraliseeritud mudeli eesmärk on arvesse võtta geograafilist hajutatust ja latentsusaega, näidates igale turuandmete abonendile tema kohapealset tegelikku olukorda. Selle tulemusena saab iga abonent jälgida oma geograafilise asukoha parimat saadaolevat hinda. Detsentraliseeritud mudeli eesmärk on vastata üldisele kriitikale, mida

[22] Õiguskontrollikomitee teabeleht ja arvamus on kättesaadavad aadressil [lisada link].

kauplemiskoondteabe kohta on esitatud, s.o tegeleda asjaoluga, et „parim täitmine“ on kohalik tõelisus, mis kehtib ühel hetkel ühe konkreetse asukoha kohta, kus tehinguid täitev maakler asub.

Variant 3 – börsi juhitavad koondajad. Börsi juhitav koondaja kasutab tsentraliseeritud keskse sõlmpunktiga (*hub and spoke*) mudelit. Sellise lähenemisviisi korral muutuks iga börs oma börsil noteeritud aktsiate või muude instrumentide andmete ainukoondajaks. Tulemus oleks see, et noteerimisbörsidest saavad kõigi nende loetellu kantud instrumentide („aruandekohustusega hõlmatud väärtpaberite“) turuandmete koondajad („keskus“). Variant 3 tooks praktikas kaasa näiteks iga Euroopa loetellu kantud börsi (näiteks Euronext, Deutsche Börse, NASDAQ OMX, BME, Viini börs, Varssavi börs) jaoks eraldi kauplemiskoondteabe.

Variant 4 – üks sõltumatu koondaja igale varaklassile. Üks koondaja haldaks iga varaklassi (aktsiad, börsil kaubeldavad fondid, võlakirjad ja tuletisväärtpaberid) jaoks tsentraliseeritud keskse sõlmpunktiga mudelit. Selle lähenemisviisi puhul koguksid ainuõiguslikud andmete koondajad andmeid konkreetsete aktsiate kohta geograafiliselt eraldiseisvatest kauplemiskohtadest, koondaksid andmed ühte tsentraliseeritud andmekeskusesse ja seejärel jagaksid neid sellisest kesksest asukohast teistes kohtades asuvatele abonentidele. Võrreldes detsentraliseeritud toimimismudeliga oleks tsentraliseeritud mudel seega kauplemiskoondteabes esitatud kauplemiseelsete noteeringute õigeaegsuse seisukohast pisut vähem täpne, kuid see tagaks rohkemate andmete integreerimise ja rakendaks tõhusamat tulude jaotamise süsteemi.

Variant 5 – koondamise reegel. Kuna kogu kauplemine noteeritud aktsiatega on koondatud noteerivale börsile (mittekapitaliinstrumendid olemasolevasse esmasesse likviidsuskeskusesse), puudub vajadus koondada keskseid turuandmeid ühe ainuõigusliku väärtpaberituru andmete koondaja või mitmest koondajast ühe juures. See variant ei hõlma kauplemiskoondteabe süsteemi loomist. Pigem on selle variandi eesmärk koondada turuandmete voogu (kaudselt), koondades teatavate varaklassidega kauplemise määratud täitmisplatvormidele.

Eelistatud variant turuandmete koondamiseks:

kaks eelistatud varianti on variant 1.2 (konkureerivad koondajad) ja 1.4 (üks sõltumatu koondaja). Turuandmete optimaalse kvaliteedi ja õigeaegse edastamise seisukohast on variandi 1.2 kohasel detsentraliseeritud koondamismudelil väike eelis tsentraliseeritud koondamise (variant 1.4) ees. Teisest küljest annab variandis 1.4 kavandatud konkureeriv pakkumine Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele suurema kaalutlusõiguse andmete koondaja rolli täiesti uuele turule tulijale andmiseks. See võimaldaks valida andmete koondaja, kes on täiesti sõltumatu nii turuandmete esitajatest kui ka turuandmetega tegelevatest ettevõtjatest ning kes kasutab tõhusamat tulude jaotamise süsteemi.

Teisalt annaks aga variant 1.2 suure tõenäosusega võimaluse turgu valitsevatele turuandmetega tegelevatele ettevõtjatele saada uuel koondatud andmete turul kasu oma andmete koondamise valdkonna teadmistest. Kuigi see hõlbustab sisenemist ja võib vähendada sisseseadmise ja tegevuskulusid, kaasneb sellega oht, et paljud esilekerkivad andmekoondajad kuuluvad tegutsevatesse finantskontsernidesse ega ole seetõttu vabad võimalikest huvide konfliktidest.

Mis puudutab **turuandmete esitajatele õiglase tasu tagamist**, kaaluti mõju hindamisel kolme varianti.

Variant 2.1 – „minimaalsete tulueesmärkidega“ kohustuslik andmete esitamine turuandmete koondajatele. Kõik turuandmete allikad peaksid tegema turuandmete koondajatele kättesaadavaks standardsed kesksed turuandmed (kohustuslik andmete esitamine). Selleks et teenida lisatulu, mida jaotada turuandmete esitajatele, tuleks kehtestada „minimaalsed tulueesmärgid“, mis moodustavad osa ühtse koondaja valimise protsessist (variant 1.4) või osa konkureerivate koondajate registreerimise protsessist (variant 1.2). Minimaalsed tulueesmärgid kehtestaks ja vaataks korrapäraselt läbi sõltumatu juhtkomitee. Tulueesmärkides võetaks arvesse erinevaid kasutusotstarbeid, milleks abonendid kauplemiskoondteavet kasutavad, ja asjakohaseid parameetreid, nagu kaubanduslik ümberjaotamine, hindade võrdlemine, indekseerimine, sündikaat ja turuandmete müük meediaväljaannetele. Kutseliste kasutajate tulueesmärgid võiks kehtestada tasemel, mis on piisav, et subsideerida suurt osa jaemüüjatele minimaalse või tasuta juurdepääsu võimaldamise kuludest.

Variant 2.2 – kohustuslik andmete esitamine koos kohustuslike osalemistasudega. Variant 2.2 hõlmaks koondatud turuandmete voogude eest kohustuslike minimaalsete osalemistasude maksmist. Kohustusliku andmete esitamise „tulu jaotamise mudelist“ sõltuvaks tegemise eesmärk on luua turuandmete esitajate ja turuandmete koondajate huvide ühisosa. Kehtestades kesksete turuandmete kasutamise eest tasu alammäära, saavad turuandmete esitajad kasu koondatud turuandmete voogude ärilisest edust ja jagavad koondatud turuandmete kui toote eduga seotud riski turuandmete koondajatega. Osalemistasud töötaks välja ja vaataks korrapäraselt läbi sõltumatu juhtkomitee.

Variant 2.3 – kohustuslik andmete esitamine, mida hüvitatakse „võrdlushinna kasutustasuga“. Variandi 2.3 kohaselt on kavas tagada turuandmete esitajatele hüvitis, kasutades selleks kasutustasu, mis kehtestatakse kõigile täitmiskohtadele, mis ei mõjuta hindade kujunemist aktsiaturgudel („anonüümne kauplemine“). Tehniliselt on „anonüümne kauplemine“ määratletud kui kauplemisviis, mis ei ole tehingueelselt läbipaistev – noteeringuid ei avaldata ja tehinguid tehakse võrdlushinnaga, mis on kehtestatud esmaturu täitmisplatvormidel, mis sobitavad tehinguid, kasutades noteerivalt börsilt n-ö imporditud võrdlushinda. Võrdlushinna suhtes kohaldatava erandi kasutajad peaksid võrdlushinna n-ö ostma igakuise väärtuselise tasu eest, mis tuleb maksta (noteerivale börsile tagasimaksmiseks) kauplemiskoondteabe käitajale.

Lõppkokkuvõttes on **turuandmete eest tasumise eelistatud valik** variant 2.1, mis sekkub andmete koondaja ärimudelisse kõige vähem, tagades samal ajal tuluvoo, mis on kooskõlas tuluvooga, mille saab luua kas variandiga 2.2 või 2.3. Võrreldes üksikute osalemistasude tsentraalse kehtestamise keerukusega, võimaldab variant 2.1 osalemistasude kehtestamisel ja läbivaatamisel suuremat ärilist vabadust.

Üldine poliitikavalik seoses andmete koondamise ja õiglase tasustamisega

Sellise optimaalse kombinatsiooni saavutamise seisukohast, mis tagab turuandmete kvaliteedi ja õigeaegse esitamise, on variandi 1.4 kohane pakkumismenetlus turuandmete koondamiseks vajaliku olulise taristu loomise uuel turul konkurentsi tagamiseks kõige sobivam meetod. Teisest küljest saab paljud variandi 1.2 positiivsed omadused kasutusele võtta, luues (potentsiaalselt hilisemas etapis) turuandmete avaldamise ja andmete täpsema analüüsi jaoks uue järgneva turu, mis on avatud konkurentsile. Turuandmete esitajate osalemise tulude jaotamisel tagab kõige paremini variant 2.1 (tulu jaotamise mudel).

- **Eelistatud poliitikavariandi tõenäoline mõju**

Turuandmete koondamise takistuste kõrvaldamise positiivne mõju avaldub kapitaliturgudel ostjate poolele ehk investoritele. Ostjad (st kapitaliturgudesse investeerijad) oleksid

turuandmete koondamise peamised kasusaajad, kuna kauplemiskoondteave tagab investoritele ja nende investeerimisjuhtidele täieliku ülevaate mis tahes konkreetse finantsinstrumendi kogulikviidsusest, mis võimaldab neil lõppkokkuvõttes ühtse turu eeliseid täielikult ära kasutada.

Kauplemiskoondteabe süsteemi loomise ees seisvate takistuste kõrvaldamisega motiveeritakse varahaldureid ja portfelli valitsejaid lisama nende hallatavatesse portfellidesse liidus kättesaadavaid optimaalseid instrumente (või nende kombinatsioone), mitte ainult neid instrumente, mis on saadaval (vähestes) müügikohtades, mille turuandmeid nad parasjagu tellivad. Neil oleks olemas teave, mis võimaldab otsustada, kas neil on vaja saada (teiste) müügikohtade liikmeks, kui need kohad pakuvad nende eesmärkide jaoks optimaalseid tooteid. See toimib ostjate poole kauplejale kauplemisotsuste hindamisel ja tegemisel ning algoritmiliste parameetrite seadmisel olulise juhisena.

Peamine kasu, mida investor (ostjate poole juht) kauplemiskoondteabest saab, on likviidsusriski ja eeldatava hinna ja tehingu sooritamise hinna vahelise erinevuse ehk hinna libisemise vältimine. Mis puudutab kapitaliinstrumente, pidas 56 % turustruktuuri partnerite tehtud uuringus[23] osalenud varahalduritest hinna libisemist, mis on 0–0,5 baaspunkti aastasest kaubeldavast väärtusest, turu likviidsusega seotud läbipaistmatuse peamiseks tagajärjeks. Sellise libisemise vältimine tooks investoritele kuni 1,06 miljardi euro suuruse kasumi.

Võlakirjade puhul oleks turgude koondülevaatest saadav võimalik kasu veelgi suurem. Põhjus on selles, et hinna libisemisest tulenev hinnanguline kahju ületab aktsiate puhul oluliselt eespool esitatud hinnanguid. 60 % turustruktuuri partnerite uuringu jaoks küsitletud võlakirja-varahalduritest hindas hinna libisemise kuludeks kuni 5 baaspunkti, 25 % hindas libisemise kuludeks 10 baaspunkti ja 11 % kuni 50 baaspunkti. Kuna puuduvad usaldusväärsed andmed võlakirjade kaubeldava väärtuse kohta, muudab see hinna libisemise absoluutarvudes kvantifitseerimise võimatuks.

Võimalikku kasu võib ette näha ka reguleeritud turgude jaoks, kuna kauplemiskoondteave suurendab sellistes kohtades noteeritud aktsiate, eriti VKEde aktsiate nähtavust, kuna need müügikohad saaksid nähtavuse, mis on ulatuslikum kui nende kohalikud turud, ja suureneb sellest tulenev likviidsus. Suurem nähtavus suurendab investeeringute atraktiivsust ja aktsiate investeerimisfondidesse või investeerimisportfellidesse paigutamise võimalusi. VKEde aktsiate suurenenud atraktiivsuse tulemusel võib kauplemiskoondteave seega suurendada ka kapitali hankimise tõhusust VKEde jaoks.

- **Põhiõigused**

Ettepanekus austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige tarbijakaitse kõrge taseme tagamist kõigi ELi kodanike jaoks (artikkel 38). Kui ei looda tingimusi ELis kauplemiskoondteabe süsteemi sisseseadmiseks, võivad jaekliendid jääda vahendita, millega hinnata, kuidas nende maaklerid täidavad parima täitmise eeskirja, ning mis annaks neile suurema valiku investeerimisvõimalusi, eelkõige teatavates liikmesriikides, kus kauplemiskohad on väiksemad ja pakuvad vähem investeerimisvõimalusi.

[23] Turustruktuuri partnerid (2019), „The study on the creation of an EU consolidated tape“ (Uuring ELi kauplemiskoondteabe süsteemi loomise kohta), joonis 14.

4. MÕJU EELARVELE

Algatus ei mõjuta ELi eelarvet. Kauplemiskoondteavet pakub erasektor ning selle üle teeb järelevalvet Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve. Ka teised ettepanekus käsitletavad elemendid ei mõjuta ELi eelarvet.

5. MUU TEAVE

Lisaks sätetele, mis käsitlevad turuandmete koondamist ja kauplemiskoondteabe pakkujate tegevust seoses peamiste finantsinstrumentide turu määruses osutatud varaklasside, aktsiate, börsil kaubeldavate fondide, võlakirjade ja tuletisinstrumentidega, sisaldab ettepanek mitut kaasnevat meedet, mille eesmärk on tugevdada liidu kapitaliturgude läbipaistvust ja konkurentsivõimet.

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Ettepanek sisaldab koondatud turuandmete integreeritud ELi turu väljaarendamise järelevalvet ja hindamist. Järelevalve hõlmab nii kasutatavate kauplemiskoondteabe töömudelite arendamist kui ka edu, mida on saavutatud laiema investorite ringi jaoks koondatud turuandmetele üldise juurdepääsu soodustamisel. Järelevalves pööratakse erilist tähelepanu varaklassidele, mille kohta on koostatud kauplemiskoondteave; turuandmete koondamise õigeaegsusele ja edastamise kvaliteedile; turuandmete koondamise rollile rakendamisalase puudujäägi vähendamisel varaklasside kaupa; koondatud turuandmete tellijate arvule varaklassi kohta; reguleeritud turgude aktsiaid käsitlevate turuandmete esitamise eest tulude jaotamise mudelite edukusele; sellele, milline mõju on turuandmete koondamisel kapitalituru eri osaliste vahelise teabeasümmeetria parandamisele; ning sellele, milline on mõju demokraatlikumale juurdepääsule VKEdesse tehtud investeeringuid käsitlevatele koondatud turuandmetele.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artikli 1 lõikega 1 muudetakse määruse reguleerimiseseme ja kohaldamisala teatavaid aspekte, eelkõige seoses mitmepoolsete süsteemide kohustusega tegutseda kauplemiskoha litsentsi alusel.

Artikli 1 lõike 2 punktiga a viiakse mitmepoolsete ja kahepoolsete süsteemide piiritlemist käsitlevad sätted üle MiFID 2st finantsinstrumentide turgude määrusesse, et saavutada suurem ühtlustamise tase, mille eesmärk on suurendada selle tulemusel läbipaistvust.

Artikli 1 lõike 2 punktid b, c ja d sisaldavad uusi mõisteid, eelkõige neid, mis on olulised turuandmete koondamise seisukohast, näiteks kesksete turuandmete määratlust.

Artikli 1 lõikes 3 tehakse ettepanek kehtestada võrdlushinnaga seotud kohustustest vabastamiseks tehingute minimaalse suuruse künnis, mis hoiab ära selle, et alternatiivne kauplemiskoht teeb väikeseid tehinguid võrdlushinnaga seotud kohustustest vabastamise alusel, kooskõlas Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve soovitustega.

Artikli 1 lõikega 4 asendatakse kahe mahu ülempiir ühe mahu ülempiiriga 7 % tehingutest, mis tehakse võrdlushinnaga seotud kohustustest vabastamise või tehingu kokkuleppehinnaga seotud kohustustest vabastamise alusel.

Artikli 1 lõikega 6 lühendatakse ja ühtlustatakse avalikkusele esitatavate mittekapitaliinstrumentide kauplemisjärgsete aruannete avaldamise tähtaja pikendamist. Samuti kaotatakse riikide pädevate asutuste kaalutlusõigus lubada mittekapitaliinstrumentide

kauplemisjärgsete aruannete esitamise tähtaega nelja nädala võrra pikendada, asendades selle kogu liitu hõlmavate künnistega. Riikide pädevatele asutustele jääb kaalutlusõigus seoses riigi võlakohustustega.

Artikli 1 lõikega 7 antakse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele volitused määrata kindlaks mõistliku ärilise aluse mõiste sisu, vorm ja terminoloogia, mida on tõlgendatud väga erinevalt.

Artikli 1 lõigetega 8 ja 9 tugevdatakse kliendi korralduste süsteemsele täitjale pandud avaliku noteerimise kohustusi. Selle uue sättega laiendatakse kliendi korralduste süsteemsete täitjate kauplemiseelse noteerimise kohustust seoses kapitaliinstrumentidega, et katta kuni vähemalt kahekordse standardse turumahuga tehingute noteeringud. Samuti tehakse ettepanek kehtestada võrdlushinnaga seotud kohustustest vabastamise alammäär ka tehingutele, mida kliendi korralduste süsteemne täitja teeb tehingueelset läbipaistvust kohaldamata. Kooskõlas võrdlushinnaga seotud kohustustest vabastamise alammääraga ei lubata kliendi korralduste süsteemsetel täitjatel sobitada väikeseid tehinguid hindade keskpunktis.

Artikli 1 lõikega 10 kehtestatakse kauplemiskohtade kohustus esitada ühtlustatud turuandmed otse ja eranditult üksustele, kelle Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve on määranud iga varaklassi kauplemiskoondteabe pakkujaks (kohustuslik andmete esitamine). Ka viiakse artikli 1 lõikega 10 kliendi korralduste süsteemsete täitjate tehingute aruandluse vormid ja aruandekohustused vastavusse börside ja alternatiivsete täitmiskohtade (mitmepoolsed kauplemissüsteemid / organiseeritud kauplemissüsteemid) suhtes kohaldatavate vormide ja kohustustega. See saavutatakse delegeeritud õigusaktiga, millega muudetakse praegune börsidel kasutatav aruandlusvorm (turu mudeltüpoloogia (*Model Market Typology*)) kõigi kliendi korralduste süsteemsete täitjate turuandmete aruannetes kohustuslikuks. Lisaks laiendatakse artikli 1 lõikega 10 äritegevuses kasutatavate kellade sünkroonimise volitusi kauplemiskohtadest ja nende liikmetest kaugemale, hõlmates kliendi korralduste süsteemsed täitjaid, tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajaid ja kauplemiskoondteabe pakkujaid (artikkel 22c).

Artikli 1 lõikega 11 kodifitseeritakse aktsiate kohustusliku kauplemiskoha ulatus. Kooskõlas Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve kapitaliinstrumentide läbipaistvuskorda käsitlevas lõpparuandes esitatud ettepanekutega ja järgides tema avalduses esitatud lähenemisviisi määratakse selles artiklis aktsiate kohustusliku kauplemiskoha ulatuse alla aktsiad, millega on lubatud kaubelda EMP reguleeritud turul, ja kehtestatakse ELi aktsiate kohustusliku kauplemiskoha nõudega hõlmatud aktsiate ametlik nimekiri, vältides praegust ebaselgust seoses aktsiate kohustusliku kauplemiskoha nõude ulatusega.

Artikli 1 lõigetega 12, 13 ja 14 tehakse mõned tehnilised muudatused seoses tehingute kohta aruannete esitamise ja võrdlusandmetega.

Artikli 1 lõikega 15 kehtestatakse iga varaklassi (aktsiad, börsil kaubeldavad fondid, võlakirjad ja tuletisväärtpaberid) jaoks kauplemiskoondteabe pakkuja määramise kord.

Artikli 1 lõikega 16 lisatakse säte organisatsiooniliste nõuete ja teenuse kvaliteedi standardite kohta, mida kohaldatakse kõikide Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve valitud ja määratud kauplemiskoondteabe pakkujate suhtes (artikkel 27h). Kauplemiskoondteabe pakkujalt nõutakse järgmist: a) koondatud kesksete turuandmete kogumine; b) abonentidelt litsentsitasude kogumine ja c) aktsiate puhul reguleeritud turgude jaoks nende turuandmete esitamise eest tulude jaotamise süsteem.

Artikli 1 lõikega 17 lisatakse uus artikkel 27ha, mis sisaldab mitut kauplemiskoondteabe pakkujatele kehtestatud avaliku aruandluse kohustust. Need aruandluskohustused puudutavad teenustaseme nõuete kvaliteediga seotud omadusi, nt tarnekiirust, ja aruandeid töökindluse kohta.

Artikli 1 lõigetega 18, 19 ja 20 kohandatakse tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõudeid kooskõlas Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve soovitustega. Vastaspoolte kohustus kaubelda tuletisinstrumentidega, mille suhtes kohaldatakse kauplemiskohtades kliirimiskohustust, rakendub siis, kui teatatakse, et tuletisinstrumentide klassi suhtes kohaldatakse kliirimiskohustust. Seda tihedat omavahelist seost silmas pidades viiakse muudatusega finantsinstrumentide turgude määruses sätestatud tuletisinstrumentide suhtes kohaldatav kohustusliku kauplemiskoha nõue vastavusse Euroopa turu infrastruktuuri määruse muutmise määruse[24] kohase tuletisinstrumentide kliirimiskohustusega, et tagada nende kahe kohustuse vaheline õiguskindlus, eelkõige seoses nende üksuste hõlmatuse ulatusega, mille suhtes kliiringu- ja kohustusliku kauplemiskoha nõue kehtib, ning selliste kohustuste võimaliku peatamisega. Artikli 1 lõikega 20 lisatakse uus artikkel 32a, mis sisaldab eraldiseisvat peatamismehhanismi, mille kohaselt komisjon peatab teatavate selliste investeerimisühingute kauplemiskohustuse, kes tegutsevad turutegijana kauplemisel EMP-väliste vastaspooltega, kui teatavad tingimused on täidetud. Mehhanismi saab aktiveerida liikmesriigi pädeva asutuse taotlusel ja seda tehakse rakendusaktiga, mille komisjon vastu võtab. Peatamiseks tuleb esitada tõendid selle kohta, et vähemalt üks peatamise tingimustest on täidetud.

Artikli 1 lõigetega 21, 22 ja 23 kaotatakse börsil kaubeldavate tuletisinstrumentide puhul „avatud juurdepääsu“ kohustus. Liidu kliirimistaristutel ei oleks enam kohustust kliirida tuletisinstrumentidega tehtavaid tehinguid, mida ei tehta nende vertikaalselt integreeritud kauplemisplatvormil. Samuti ei pea liidu kauplemiskohad enam leppima sellega, et mitteseotud kliirimistaristu kliirib nende platvormil tehtud tehinguid.

Artikli 1 lõigetega 24 ja 25 tagatakse, et Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel on kauplemiskoondteabe pakkujate üle järelevalve tegemiseks piisavad volitused.

Artikli 1 lõikega 26 keelatakse kliendi korralduste süsteemsetel täitjatel pakkuda makset (jaemüügi) korralduste voo eest. See ettepanek lõpetaks vastuolulise praktika, mille kohaselt teatavad välkkauplejad, kes on oma suurte tehingumahtude tõttu korraldatud kliendi korralduste süsteemsete täitjatena, maksavad jaemüügimaakleritele vastutasuks selle eest, et viimased suunavad oma jaemüügikorraldused täitmiseks välkkauplejale. Eeldatakse, et kui (jaemüügi) korralduste voo eest ei maksta, saadetakse jaemüügikorraldused täitmiseks kauplemiseelse läbipaistvusega turule (reguleeritud turg või mitmepoolne kauplemissüsteem). Koos kliendi korralduste süsteemsetele täitjatele kehtestatud kauplemiseelse noteerimise suurema kohustusega peaksid need üksused jaemüügivoo konkureerivate kauplemiseelsete noteeringute avaldamisega n-ö välja teenima. Eeldusel, et jaemüügikorralduste voog moodustab 7–10 % igapäevastest kogumahtudest ja oodata on veebipõhiste maakleriteenuste suurenemist, peaks (jaemüügi) korralduste voo eest maksmise keeld parandama jaeinvestorite jaoks täitmise kvaliteeti ja suurendama kõigi jaemüügikorraldusi täitvate täitmisplatvormide kauplemiseelset läbipaistvust.

[24] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/834, millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kliirimiskohustuse, kliirimiskohustuse peatamise, teatamisnõuete, keskse vastaspoole kaudu kliirimata börsiväliste tuletislepingute riskimaandamismeetodite, kauplemisteabehoidlate registreerimise ja järelevalve ning nõuetega kauplemisteabehoidlatele.

Artikli 1 lõikega 27 antakse komisjonile õigus võtta vastu määrust täiendavaid delegeeritud õigusakte.

Artikli 1 lõike 28 punktiga a pannakse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele kohustus esitada seirearuandeid.

Artikli 1 lõike 28 punktis b ja lõikes 29 jäetakse välja üleminekumeede ja komisjonile antud volitused võtta vastu delegeeritud õigusakte kauplemiskoondteabe pakkuja asendatud raamistiku alusel.

Artiklis 2 sätestatakse, et jõustumise ja kohaldamise aeg on kahekümnes päev pärast avaldamiskuupäeva.

2021/0385 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

millega muudetakse määrust (EL) nr 600/2014 seoses turuandmete läbipaistvuse suurendamise, kauplemiskoondteabe süsteemi loomisega seotud takistuste kõrvaldamise, kohustusliku kauplemiskoha nõuete optimeerimise ja kliendi korralduste edastamise eest tasu võtmise keelustamisega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust[25],

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[26],

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Oma 2020. aasta kapitaliturgude liidu tegevuskavas[27] teatas komisjon kavatsusest esitada seadusandlik ettepanek tsentraliseeritud andmebaasi loomiseks, mille eesmärk on pakkuda terviklikku ülevaadet kogu liidu arvukates kauplemiskohtades kaubeldavate kapitaliinstrumentide ja sarnaste finantsinstrumentide hindadest ja mahust (edaspidi „kauplemiskoondteave“). Oma 2. detsembri 2020. aasta järelduses kapitaliturgude liitu käsitleva komisjoni tegevuskava kohta[28] innustas nõukogu komisjoni ergutama suuremat investeerimistegevust liidus, parandades andmete kättesaadavust ja läbipaistvust, hinnates täiendavalt, kuidas kõrvaldada tõkked kauplemiskoondteabe süsteemi loomisel liidus.

(2) Oma 19. jaanuari 2021. aasta tegevuskavas „Euroopa majandus- ja finantssüsteem: avatuse, tugevuse ja vastupidavuse edendamine“[29] kinnitas komisjon kavatsust Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL[30] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014[31] läbivaatamise raames kapitaliturgude

25 ELT C […], […], lk […].
26 ELT C […], […], lk […].
27 COM/2020/590 final.
28 Nõukogu järeldused kapitaliturgude liitu käsitleva komisjoni tegevuskava kohta, 12898/1/20 REV 1 EF 286 ECOFIN 1023: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12898-2020-REV-1/et/pdf.
29 COM/2021/32 final.
30 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).
31 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

läbipaistvust parandada, lihtsustada ja veelgi ühtlustada. Euro rahvusvahelise rolli tugevdamiseks tehtavate jõupingutuste raames andis komisjon ühtlasi teada, et selline reform hõlmab kauplemiskoondteabe süsteemi väljatöötamist ja rakendamist, eelkõige äriühingute võlakirjade emiteerimise puhul, et suurendada eurodes nomineeritud võlainstrumentidega järelkauplemise likviidsust.

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 600/2014[32] on sätestatud kauplemiskoondteabe pakkujate õigusraamistik nii kapitaliinstrumentide kui ka mittekapitaliinstrumentide jaoks. Need kauplemiskoondteabe pakkujad vastutavad praegu kauplemiskohtadelt ja tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajatelt finantsinstrumentide kohta turuandmete kogumise eest ning nende andmete koondamise eest pidevaks elektrooniliseks, reaalajas jälgitavaks andmevooks, mis pakub turuandmeid finantsinstrumendi kohta. Kauplemiskoondteabe pakkuja kasutuselevõtu idee seisnes selles, et kauplemiskohtade ja tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajate turuandmed tehakse avalikkusele kättesaadavaks koondatud kujul, hõlmates kõiki liidu kauplemisturge ning kasutades identseid andmesilte, vorminguid ja kasutajaliideseid.

(4) Seni ei ole aga ükski järelevalve alla kuuluv üksus kauplemiskoondteabe pakkujana tegutsemise luba taotlenud. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve on tuvastanud kolm peamist takistust, mis on takistanud järelevalve alla kuuluvatel üksustel kauplemiskoondteabe pakkujana registreerimist taotleda[33]. Esiteks selguse puudumine selle kohta, kuidas kauplemiskoondteabe pakkuja hangib turuandmeid erinevatelt täitmiskohtadelt või asjaomastelt aruandlusteenuste pakkujatelt. Teiseks nende täitmiskohtade esitatud andmete ühtlustamise ebapiisav kvaliteet, mis ei võimaldada andmeid kulutõhusalt koondada. Kolmandaks äriliste stiimulite puudumine kauplemiskoondteabe pakkujana tegutsemise loa taotlemiseks. Seega on vaja need takistused kõrvaldada. Sellise kõrvaldamise jaoks on esiteks vaja, et kõik kauplemiskohad ja kliendi korralduste süsteemsed täitjad esitavad kauplemiskoondteabe pakkujatele turuandmeid (esitamise reegel). Teiseks nõuab see andmete kvaliteedi parandamist, ühtlustades andmearuandeid, mida kauplemiskohad ja kliendi korralduste süsteemsed täitjad peaksid kauplemiskoondteabe pakkujale esitama.

(5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL[34] artikli 1 lõikes 7 on sätestatud nõue, et selliste süsteemide korraldajad, milles viiakse kokku mitme kolmanda isiku omandamis- ja võõrandamishuvid seoses finantsinstrumentidega (edaspidi „mitmepoolsed süsteemid“), peavad saama omavahel suhelda, et tegutseda kooskõlas reguleeritud turge, mitmepoolseid kauplemissüsteeme või organiseeritud kauplemissüsteeme käsitlevate nõuetega. Selle nõude kehtestamine direktiivis 2014/65/EL on jätnud ruumi selle nõude erinevateks tõlgendusteks, mis on toonud kaasa ebavõrdsed tingimused, kui võrrelda mitmepoolseid süsteeme, mis on litsentsitud reguleeritud turu, mitmepoolse kauplemissüsteemi või organiseeritud kauplemissüsteemina, ja mitmepoolseid süsteeme, mis ei ole sellisena litsentsitud.

---

32 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 84).

33 Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve MiFID 2 / finantsinstrumentide turgude määruse läbivaatamisaruanne nr 1 kauplemiseelsete ja -järgsete andmete ning kapitaliinstrumentide kauplemiskoondteabe arengu kohta.

34 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

Selle nõude ühetaolise kohaldamise tagamiseks tuleks see kehtestada määruses (EL) nr 600/2014.

(6) Määruse (EL) nr 600/2014 artikkel 4 võimaldab pädevatel asutustel vabastada kauplemiseelse läbipaistvuse nõuetest kauplemiskohta korraldavad turukorraldajad ja investeerimisühingud, kes määravad oma hinnad kindlaks esmaturu või likviidsuse mõttes kõige asjakohasema hindade keskpunkti alusel. Kuna kõige väiksemate korralduste läbipaistvast tellimusraamatust väljajätmine ei ole kuidagi põhjendatud ning et suurendada kauplemiseelset läbipaistvust ja tugevdada selle abil hinnakujundusprotsessi, tuleks seda vabastust kohaldada korraldustele, mille suurus on vähemalt kahekordne standardne turumaht. Kui aktsiate ja börsil kaubeldavate fondide kauplemiskoondteave sisaldab pakkumis- ja müügihindu, millest saab tuletada nende keskpunkti, peaks vabastus võrdlushinnast olema kättesaadav ka süsteemide jaoks, kus hindade keskpunkt tuletatakse kauplemiskoondteabe alusel.

(7) Anonüümne kauplemine on kauplemine ilma kauplemiseelse läbipaistvuseta, kasutades määruse (EL) nr 600/2014 artikli 4 lõike 1 punktis a sätestatud vabastust võrdlushinnast ja artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis i sätestatud kokkuleppehinnaga seotud kohustustest vabastamist. Mõlema vabastuse kasutamine on piiratud kahe mahu ülempiiriga. Kahe mahu ülempiir on mehhanism, mis piirab anonüümse kauplemise taseme teatava osaga kapitaliinstrumendiga kauplemise mahust. Kapitaliinstrumendiga anonüümse kauplemise maht üksikus kauplemiskohas ei tohi ületada 4 % selle instrumendiga kauplemise kogumahust liidus. Kui see künnis ületatakse, peatatakse selles müügikohas anonüümne kauplemine selle instrumendiga. Teiseks ei tohi kapitaliinstrumendiga anonüümse kauplemise maht liidus ületada 8 % selle instrumendiga kauplemise kogumahust liidus. Kui see künnis ületatakse, peatatakse kogu anonüümne kauplemine selle instrumendiga. Müügikohapõhine künnis jätab ruumi kasutada neid vabastusi jätkuvalt muudel platvormidel, kus kauplemist selle kapitaliinstrumendiga ei ole veel peatatud, kuni kogu liidule kehtiv künnis ületatakse. See muudab anonüümse kauplemise taseme jälgimise ja sellise kauplemise peatamise täitmisele pööramise keeruliseks. Kahe mahu ülempiiri lihtsustamiseks ja samal ajal selle tõhususe säilitamiseks peaks uus ühe mahu ülempiir tuginema ainult kogu ELi künnisele. Seda künnist tuleks alandada 7 %ni, et kompenseerida kauplemiskohapõhise künnise kaotamisest tulenevat kauplemise võimalikku suurenemist nende vabastuste alusel.

(8) Määruse (EL) nr 600/2014 artikkel 10 sisaldab kauplemiskohtadele esitatavaid nõudeid avaldada mittekapitaliinstrumentidega tehtud tehingutega seotud teave, sealhulgas hind ja maht. Kõnealuse määruse artiklis 11 on sätestatud põhjused, mille korral võivad riigi pädevad asutused lubada nende üksikasjade avalikustamisega viivitada. Nende üksikasjade avalikustamisega viivitamine on lubatud, kui tehingu maht ületab suuremahulisuse künnist ja on seotud instrumendiga, millel puudub likviidne turg, või kui tehing ületab finantsinstrumendile omast mahtu, juhul kui tehingus osalevad likviidsuse pakkujad. Liikmesriikide pädevatel asutustel on õigus otsustada edasilükkamise kestuse ja selle üle, milliste tehingute üksikasjade avalikustamine edasi lükatakse. See kaalutlusõigus on viinud liikmesriikides erinevate tavade tekkimiseni ja põhjustanud kauplemisjärgsete läbipaistvusandmete ebatõhusa avalikustamise. Igat liiki investorite jaoks läbipaistvuse tagamiseks on vaja ühtlustada edasilükkamise korda Euroopa Liidu tasandil, kaotada kaalutlusõigus riigi tasandil ja hõlbustada turuandmete koondamist. Seetõttu on asjakohane tugevdada kauplemisjärgse läbipaistvuse nõudeid, kaotades pädevate asutuste kaalutlusõiguse.

(9) Piisava läbipaistvuse tagamiseks tuleks mittekapitaliinstrumentidega tehtavate tehingute hind avaldada võimalikult reaalajalähedaselt ja seda tohiks edasi lükata ainult kuni kauplemispäeva lõpuni. Selleks et mitte tekitada mittekapitaliinstrumentide likviidsuse pakkujatele tarbetut riski, peaks olema võimalik varjata tehingute mahtu lühikeseks ajaks, mis ei tohiks olla pikem kui kaks nädalat. Erinevatele edasilükkamisaegadele vastavate eri tähtajaklasside täpne kalibreerimine tuleks jätta Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele, kuna kalibreerimise kindlaksmääramiseks on vaja tehnilisi teadmisi, ning samuti seepärast, et kalibreerimise muutmiseks on vaja võimaldada paindlikkust. Need edasilükkamised peaksid põhinema mittekapitaliinstrumendi likviidsusel, tehingu mahul ja võlakirjade puhul krediidireitingul ning see ei tohiks enam hõlmata asjaomasele instrumendile omast mahtu.

(10) Määruse (EL) nr 600/2014 artiklis 13 on sätestatud nõue, et kauplemiskohta korraldavad turukorraldajad ja investeerimisühingud teeksid finantsinstrumentidega tehtud tehingute kauplemiseelsed ja -järgsed andmed avalikkusele kättesaadavaks mõistlikul ärilisel alusel ning tagaksid mittediskrimineeriva juurdepääsu sellele teabele. See artikkel ei ole aga oma eesmärke saavutanud. Kauplemiskohtade, tunnustatud kauplemisteabeараuandluse avalikustajate ja kliendi korralduste süsteemsete täitjate mõistlikel ärilistel alustel esitatud teave ei võimalda kasutajatel mõista, millised on turuandmete põhimõtted ja kuidas turuandmete hind kindlaks määratakse. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve andis välja suunised, milles selgitatakse, kuidas mõistliku ärilise aluse mõistet tuleks kohaldada. Need suunised tuleks muuta juriidilisteks kohustusteks. Kuna mõistliku ärilise aluse määratlemiseks on vaja väga täpseid üksikasju ja kiiresti muutuval andmemaastikul põhinevate kohaldatavate eeskirjade muutmiseks on vaja paindlikkust, tuleks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele anda volitus töötada välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse, kuidas mõistlikku ärilist alust tuleks kohaldada, tugevdades seeläbi veelgi määruse (EL) nr 600/2014 artikli 13 ühtlustatud ja järjekindlat kohaldamist.

(11) Hindade kujundamise protsessi tugevdamiseks ning kauplemiskohtade ja kliendi korralduste süsteemse täitja vahel võrdsete tingimuste säilitamiseks on määruse (EL) nr 600/2014 artiklis 14 sätestatud nõue, et kliendi korralduste süsteemsed täitjad avalikustaksid kõik nende kapitaliinstrumentide hinnapakkumised, mille see kliendi korralduste süsteemne täitja on esitanud turu tavamahust väiksemate tehingute kohta. Kliendi korralduste süsteemsed täitjad võivad vabalt otsustada, milliste suuruste kohta nad hinnapakkumise esitavad, kui nende pakkumise minimaalne suurus on vähemalt 10 % turu tavamahust. See võimalus on aga toonud kaasa väga madala kauplemiseelse läbipaistvuse taseme, mida kliendi korralduste süsteemsed täitjad kapitaliinstrumentide puhul pakuvad, ning on takistanud võrdsete võimaluste saavutamist. Seetõttu on vaja nõuda, et kliendi korralduste süsteemsed täitjad avaldaksid siduvad hinnapakkumised, mis on seotud vähemalt kahekordse turu tavamahuga.

(12) Võrdsete tingimuste loomiseks ei tohiks kliendi korralduste süsteemsetel täitjatel lisaks kohustusele avaldada siduvad hinnapakkumised, mis on seotud vähemalt kahekordse turu tavamahuga, enam lubada sobitada tehinguid hindade keskpunktis, mis on alla turu kahekordse tavamahu määra. Lisaks tuleks selgitada, et kliendi korralduste süsteemsetel täitjatel tuleks lubada sobitada tehinguid hindade keskpunktis niivõrd, kuivõrd nad täidavad direktiivi 2014/65/EL artikli 49 kohaseid hinnasammu eeskirju, kui nad kauplevad suuremas mahus kui kahekordne turu tavamaht, kuid allpool suuremahulisuse künnist. Kui kliendi korralduste süsteemsed täitjad kauplevad

ülalpool suuremahulisuse künnist, tuleks neil ka edaspidi lubada sobitada tehinguid hindade keskpunktis, ilma et nad peaksid järgima hinnasammu korda.

(13) Turuosalised vajavad teadlike investeerimisotsuste tegemiseks keskseid turuandmeid. Määruse (EL) nr 600/2014 kehtiva artikli 27h kohaselt eeldab teatavate finantsinstrumentide kohta kesksete turuandmete hankimine otse kauplemiskohtadelt ja tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajatelt, et kauplemiskoondteabe pakkujad sõlmivad kõigi nende andmete esitajatega eraldi litsentsilepingud. See protsess on koormav, kulukas ja aeganõudev. See on olnud üks takistusi kogu turgu hõlmava kauplemiskoondteabe pakkujate turuletulekul. See takistus tuleks kõrvaldada, et võimaldada kauplemiskoondteabe pakkujatel turuandmeid hankida ja litsentsimisprobleemid lahendada. Kauplemiskohad ja tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajad või investeerimisühingud ja kliendi korralduste süsteemsed täitjad, kelle tegevusse kauplemisteabearuandluse avalikustajad ei sekku („turuandmete esitajad“), peaksid olema kohustatud esitama oma turuandmed kauplemiskoondteabe pakkujatele ning kasutama selleks ühtlustatud vorme, mis järgivad kvaliteetsete andmete standardeid. Ainult Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve valitud ja temalt loa saanud kauplemiskoondteabe pakkujad peaksid saama koguda ühtlustatud turuandmeid individuaalsetest andmeallikatest kooskõlas andmete kohustusliku esitamise reegliga. Selleks et turuandmed oleksid investoritele kasulikud, tuleks turuandmete esitajatelt nõuda, et nad esitaksid kauplemiskoondteabe pakkujale turuandmed nii reaalajalähedaselt kui tehniliselt võimalik.

(14) Määruse (EL) nr 600/2014 II ja III jaotises on sätestatud nõue, et kauplemiskohad, tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajad, investeerimisühingud ja kliendi korralduste süsteemsed täitjad („turuandmete esitajad“) avaldaksid finantsinstrumentide kauplemiseelsed andmed, sealhulgas ostu- ja müügihinnad ning tehingute kauplemisjärgsed andmed, sealhulgas konkreetse instrumendiga tehtud tehingu hind ja maht. Turuosalised ei ole kohustatud kauplemiskoondteabe pakkuja esitatud keskseid koondatud turuandmeid kasutama. Nende kauplemiseelsete ja -järgsete andmete avaldamise nõue peaks seetõttu jääma kehtima, et võimaldada turuosalistele juurdepääsu turuandmetele. Selleks et vältida turuandmete esitajate liigset koormamist, on siiski asjakohane viia turuandmete esitajatele kehtestatud nõue avaldada võimalikult palju andmeid vastavusse nõudega esitada andmed kauplemiskoondteabe pakkujale.

(15) Turuandmete erineva kvaliteedi tõttu on turuosalistel raske neid andmeid võrrelda, mis vähendab oluliselt andmete koondamise lisaväärtust. Määruse (EL) nr 600/2014 II ja III jaotises sätestatud läbipaistvuskorra nõuetekohaseks toimimiseks ning selleks, et kauplemiskoondteabe pakkujad saaksid andmeid koondada, on ülimalt oluline, et turuandmed oleksid kvaliteetsed. Seetõttu on asjakohane nõuda, et need turuandmed vastaksid nii sisu kui ka vormi poolest rangetele kvaliteedistandarditele. Andmete sisu ja vormingut peaks olema võimalik kiiresti muuta, et võtta arvesse muutuvaid turutavasid ja arusaamu. Seetõttu peaks komisjon määratlema andmete kvaliteedi nõuded delegeeritud õigusaktis ja võtma arvesse tegevusala ja ametiasutuste ekspertidest koosneva spetsiaalse nõuanderühma nõuandeid.

(16) Aruannetes kajastatavate sündmuste paremaks jälgimiseks ühtlustati direktiiviga 2014/65/EL kauplemiskohtade ja nende liikmete äritegevuses kasutatavate kellade sünkroniseerimist. Tagamaks, et turuandmete koondamise kontekstis saaks eri üksuste esitatud ajatempleid sisuliselt võrrelda, on asjakohane laiendada äritegevuses kasutatavate kellade sünkroonimise ühtlustamise nõudeid kliendi korralduste

süsteemsetele täitjatele, tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajatele ja kauplemiskoondteabe pakkujatele. Sünkroniseeritud kellade kasutamise nõuete kindlaksmääramiseks vajalike tehniliste teadmiste taseme tõttu peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel olema õigus töötada välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks kellade sünkroonimise täpsus.

(17) Määruse (EL) nr 600/2014 artiklis 23 on sätestatud nõue, et suurem osa aktsiatega kauplemisest peab toimuma kauplemiskohtades või kliendi korralduste süsteemsete täitjate juues („aktsiate kohustusliku kauplemiskoha nõue“). See nõue ei kehti, kui aktsiatega kauplemine on mittesüstemaatiline, ühekordne, ebakorrapärane ja harv. Ei ole selge, millal seda erandit kohaldatakse. Seepärast selgitas Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve seda küsimust, eristades aktsiaid nende rahvusvahelise väärtpaberite identifitseerimisnumbri (ISIN koodi) alusel. Selle eristuse kohaselt kehtib kohustusliku kauplemiskoha nõue üksnes Euroopa Majanduspiirkonna ISIN koodiga aktsiate suhtes. Selline käsitlusviis tagab aktsiatega kauplevatele turuosalistele selguse. Seetõttu on asjakohane lisada Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve praegune tava määrusesse (EL) nr 600/2014, kaotades samal ajal vabastuse sellise aktsiatega kauplemise puhul, mis on mittesüstemaatiline, ühekordne, ebakorrapärane ja harv. Selleks et turuosalised saaksid olla kindlad, milliste instrumentide suhtes kohaldatakse kohustusliku kauplemiskoha nõuet, peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel olema õigus avaldada ja pidada nimekirja kõigist aktsiatest, millele see kohustus kehtib.

(18) Tehinguaruannete esitamise kuupäeva kindlaksmääramine on oluline nii järelevalveasutuste kui ka aruandvate üksuste piisava valmisoleku tagamiseks. Samuti on väga oluline ühtlustada erinevates aruandlusraamistikes muudatuste tegemise ajakava. Selle kuupäeva kindlaksmääramine delegeeritud õigusaktis tagab vajaliku paindlikkuse ja viib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve volitused vastavusse määruses (EL) 2019/834 sätestatud volitustega. Turuaruandluse üldise ühtsuse suurendamiseks peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võtma asjakohaste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu väljatöötamisel arvesse ka rahvusvahelisi arengusuundumusi ja liidu või ülemaailmsel tasandil kokkulepitud standardeid.

(19) Aruandlus finantsturgudel – eelkõige tehinguaruandlus – on juba väga automatiseeritud ja andmed on rohkem standarditud. Mõned raamistikevahelised vastuolud on juba lahendatud Euroopa turu infrastruktuuri määruse (EMIR) läbivaatamise käigus ja määrusega, mis käsitleb väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute ja uuesti kasutamise läbipaistvust (SFTR). Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve volitusi tuleks ühtlustada, et võtta vastu tehnilised standardid ja tagada EMIRi, SFTRi ja finantsinstrumentide turgude määruse raamistike kohase tehinguaruandluse suurem ühtsus. Sellega parandatakse tehinguandmete kvaliteeti ja välditakse sektorile tekkivaid tarbetuid lisakulusid.

(20) Kauplemiskoondteabe pakkujate vaheline konkurents tagab, et kauplemiskoondteavet antakse kõige tõhusamal viisil ja kasutajate jaoks parimatel tingimustel. Seni ei ole aga ükski üksus kauplemiskoondteabe pakkujana tegutsemise luba taotlenud. Seetõttu peetakse asjakohaseks anda Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele volitused korraldada korrapäraselt konkurentsipõhine valikumenetlus, et valida välja üksainus üksus, kes on suuteline esitama kauplemiskoondteavet iga kindlaksmääratud varaklassi kohta. Võttes arvesse kavandatud süsteemi uudsust, peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve andma esimese aktsiate kohta korraldatava valikumenetluse tulemusena üksnes õiguse pakkuda kauplemisjärgseid läbipaistvusandmeid. Vähemalt 18 kuud enne teise valikumenetluse avamist peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitama

komisjonile aruande, milles hinnatakse, kas on olemas turunõudlus, et lisada kauplemiskoondteabe süsteemi esitatavate andmete hulka kauplemiseelsed andmed. Komisjonile tuleks anda volitused võtta vastu delegeeritud õigusakt, milles määratakse täpsemalt kindlaks kauplemiskoondteabe süsteemi esitatavate kauplemiseelsete andmete üksikasjalikkus.

(21) Käesoleva määruse ettepanekule lisatud mõjuhinnangus esitatud andmete kohaselt erineb kauplemiskoondteabest saadav eeldatav tulu olenevalt kauplemiskoondteabe täpsetest omadustest. Kauplemiskoondteabe pakkuja eeldatav tulu peaks märkimisväärselt ületama koonteabe pakkumise kulusid ja aitama seega luua kindla tulude jaotamise süsteemi, mille kohaselt kauplemiskoondteabe pakkujal ja turuandmete esitajatel on ühised kooskõlastatud ärihuvid. See põhimõte ei tohiks takistada kauplemiskoondteabe pakkujatel teenimast elujõulise ärimudeli säilitamiseks vajalikku marginaali ja kasutamast keskseid turuandmeid täiendava analüüsi või muude teenuste pakkumiseks, mille eesmärk on tulubaasi suurendamine.

(22) Esmase kauplemisele lubamise koha ja muude kauplemiskohtade vahel, mis toimivad järelkauplemise turuna, on objektiivne erinevus. Esmane kauplemisele lubamise koht laseb ettevõtjad avalikele turgudele, täites aktsia käekäigus ja likviidsuses olulist rolli. Eelkõige kehtib see väiksematel reguleeritud turgudel noteeritud aktsiate puhul, millega kaubeldakse tavaliselt peamiselt esmase kauplemisele lubamise kohas. Kui teatava aktsiaga kauplemine, mille suhtes kohaldatakse kauplemiseelse läbipaistvuse nõuet, toimub eranditult või peamiselt esmase kauplemisele lubamise kohas, on sellisel väiksemal kauplemiskohal selle aktsia hinna kujunemisel olulisem roll. Kesksetel turuandmetel, mida väiksem reguleeritud turg esitab kauplemiskoondteabe süsteemi, on seetõttu selles kohas kauplemisele lubatavate aktsiate hinna kujunemisel määravam roll. Seetõttu peetakse sooduskohtlemist tulude jaotamise süsteemis asjakohaseks, et võimaldada neil väiksematel börsidel säilitada oma kohalik vastuvõtt kauplemisele ning kaitsta rikast ja elujõulist ökosüsteemi kooskõlas kapitaliturgude liidu eesmärkidega.

(23) Väikesed reguleeritud turud on reguleeritud turud, mis lubavad kauplemisele emitentide aktsiaid, mille puhul on järelturul kauplemine üldiselt vähem likviidne kui suurematel reguleeritud turgudel kauplemisele lubatud aktsiatega kauplemine. Vältimaks seda, et väiksematel kauplemismahtudel (või nominaalväärtustel) oleks aktsiate kauplemiskoondteabe süsteemi jaoks loodud tulude jaotamise süsteemis väiksemaid börse karistav mõju, peaks nende vähem likviidsete aktsiatega kauplemise andmete eest saama suuremat tasu, kui tuleneks nende kauplemise tinglikust nominaalväärtusest. See, kas aktsia on vähem likviidne, tuleks kindlaks määrata vähem likviidset aktsiat kauplemisele lubava reguleeritud turu näidatud kauplemiseelse läbipaistva likviidsuse osakaalu alusel, võrreldes seda aktsia keskmise päevase kauplemiskäibega.

(24) Arvestades kauplemiskoondteabe uudsust ELi finantsturgude kontekstis, tuleks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele anda ülesanne esitada Euroopa Komisjonile hinnang reguleeritud turgude jaoks kavandatud tulude jaotamise süsteemi kohta aktsiate kauplemiskoondteabe kontekstis. See aruanne tuleks koostada kauplemiskoondteabe pakkuja vähemalt 12 kuud kestnud tegevuse põhjal ja seejärel komisjoni taotlusel, kui seda peetakse vajalikuks või asjakohaseks. Hindamisel tuleks keskenduda eelkõige sellele, kas väikeste reguleeritud turgude osalemine kauplemiskoondteabe pakkuja tulu jaotamisel on õiglane ja tõhus, et kaitsta rolli, mida need turud täidavad kohalikus finantsökosüsteemis. Komisjonile tuleks anda volitus

jaotusmehhanism vajaduse või asjakohasuse korral delegeeritud õigusakti abil läbi vaadata.

(25) On vaja tagada, et kauplemiskoondteabe pakkujad korvaksid kapitaliturgude teabe asümmeetriat kestlikul viisil, ja tagada, et kauplemiskoondteabe pakkujad esitaksid usaldusväärseid koondandmeid. Seetõttu peaksid kauplemiskoondteabe pakkujad olema kohustatud järgima organisatsioonilisi nõudeid ja teenuse kvaliteedi standardeid, mida tuleb pärast Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvelt tegevusloa saamist alati täita. Kvaliteedistandardid peaksid hõlmama aspekte, mis on seotud koondatud kesksete turuandmete kogumisega, selliste andmete täpse ajatempliga märgistamisega tarneahela eri etappides, turuandmete tellimistasude kogumise ja haldamisega ning tulude jaotamisega turuandmete esitajatele.

(26) Selleks et kaitsta turuosaliste jätkuvat usaldust kauplemiskoondteabe pakkuja tegevuse vastu, peaksid sellised üksused esitama korrapäraste vaheaegadega rea avalikke aruandeid nende käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmise kohta, eelkõige tulemuste statistika aruandeid ning andmete kvaliteedi ja süsteemidega seotud vahejuhtumite aruandeid. Kuna aruande sisu on väga tehniline, peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel olema õigus täpsustada aruande sisu, vormi ja esitamise aega.

(27) Nõue, et kauplemisaruanded tuleb teha juurdepääsutasudeta kättesaadavaks 15 minuti pärast, kehtib praegu kõikide kauplemiskohtade, tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajate ja kauplemiskoondteabe pakkujate kohta. Kauplemiskoondteabe pakkujate jaoks takistab see nõue kesksete turuandmete koondamise kaubaartikliks muutmist ja piirab märkimisväärselt potentsiaalse kauplemiskoondteabe pakkuja ärilist elujõulisust, kuna teatavad potentsiaalsed kliendid võivad kauplemiskoondteabe tellimise asemel eelistada oodata tasuta koondandmeid. See kehtib eelkõige võlakirjade ja tuletisinstrumentide puhul, millega üldiselt sageli ei kaubelda ja mille andmed säilitavad ka 15 minutit hiljem suurema osa oma väärtusest. Kuigi kauplemiskohtade ja tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajate puhul peaks kehtima nõue esitada andmed 15 minuti pärast tasuta, tuleks sellest loobuda kauplemiskoondteabe pakkujate puhul, et kaitsta nende võimalikku ärimudelit.

(30) Määruse (EL) nr 600/2014 artiklis 28 on sätestatud nõue, et börsiväliste tuletisinstrumentidega, mille suhtes kehtib kliirimiskohustus, tuleb kaubelda kauplemiskohtades. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/834[35] muudeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012,[36] et vähendada kliirimiskohustusega üksuste ringi. Arvestades määruse (EL) nr 648/2012 kohase kliirimiskohustuse ja määruse (EL) nr 600/2014 kohase tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõude tihedat vastastikust seost ning selleks, et tagada suurem õiguslik sidusus ja lihtsustada õigusraamistikku, on vajalik ja asjakohane viia tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõue uuesti vastavusse

---

35 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/834, millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kliirimiskohustuse, kliirimiskohustuse peatamise, teatamisnõuete, keskse vastaspoole kaudu kliirimata börsiväliste tuletislepingute riskimaandamismeetodite, kauplemisteabehoidlate registreerimise ja järelevalve ning nõuetega kauplemisteabehoidlatele (ELT L 141, 28.5.2019, lk 42).

36 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

tuletisinstrumentide kliirimiskohustusega. Ilma selle vastavusse viimiseta ei kehtiks kliirimiskohustus enam teatavate väiksemate finantssektori vastaspoolte ja finantssektoriväliste vastaspoolte suhtes, kuid kohustusliku kauplemiskoha nõue kehtiks jätkuvalt.

(31) Määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 6a on sätestatud kliirimiskohustuse ajutise peatamise kord juhuks, kui kriteeriumid, mille alusel kohaldatakse teatavate börsiväliste tuletisinstrumentide klasside suhtes kliirimiskohustust, ei ole enam täidetud või kui sellist peatamist peetakse vajalikuks, et vältida tõsist ohtu liidu finantsstabiilsusele. Selline peatamine võib aga takistada vastaspooltel nende määruses (EL) nr 600/2014 sätestatud kohustusliku kauplemiskoha nõude täitmist, kuna kliirimiskohustus on kohustusliku kauplemiskoha nõude eeltingimus. Seetõttu on vaja sätestada, et kui kliirimiskohustuse peatamine tooks kaasa kohustusliku kauplemiskoha nõude kriteeriumide olulise muutumise, peaks olema võimalik peatada samal ajal ka kohustusliku kauplemiskoha nõude kehtivus sama börsiväliste tuletisinstrumentide klassi või klasside puhul, mille suhtes kohaldatakse kliirimiskohustuse peatamist.

(32) Sihtotstarbeline peatamiskord on vajalik tagamaks, et komisjon saab kiiresti reageerida olulistele turutingimuste muutustele, millel võib olla oluline mõju tuletisinstrumentidega kauplemisele ja nende vastaspooltele. Kui sellised turutingimused on olemas ja liikmesriigi pädeva asutuse taotluse korral peaks komisjonil olema võimalik kohustusliku kauplemiskoha nõue peatada, sõltumata kliirimiskohustuse peatamisest. Kohustusliku kauplemiskoha nõude selline peatamine peaks olema võimalik, kui EMP-välise vastaspoolega ELi investeerimisühingu tegevust mõjutab põhjendamatult ELi tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõude ulatus ja kui see investeerimisühing tegutseb turutegijana tuletisinstrumentide kategoorias, mille suhtes kohaldatakse kohustusliku kauplemiskoha nõuet. Tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõuete kattumise probleem on iseäranis terav, kui kaubeldakse vastaspooltega, kelle alaline asukoht jääb sellise kolmanda riigi jurisdiktsiooni alla, mis kohaldab oma tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõuet. Ka aitaks selline peatamine ELi vastaspooltel maailmaturgudel konkurentsis püsida. Kohustusliku kauplemiskoha nõude peatamise üle otsustades peaks komisjon võtma arvesse sellise peatamise mõju määruses (EL) nr 648/2012 sätestatud kliirimiskohustusele.

(33) Börsil kaubeldavaid tuletisinstrumente käsitlevad avatud juurdepääsu sätted vähendavad uutesse toodetesse investeerimise atraktiivsust, kuna konkurendid võivad saada juurdepääsu ilma eelneva investeeringuta. Määruse (EL) nr 600/2014 artiklites 35 ja 36 sätestatud avatud juurdepääsu korra kohaldamine börsil kaubeldavate tuletisinstrumentide suhtes võib seega piirata nende toodete konkurentsivõimet, kuna sellega võetakse reguleeritud turgudelt stiimul uute börsil kaubeldavate tuletisinstrumentide loomiseks. Seetõttu tuleks sätestada, et seda korda ei kohaldata asjaomase keskse vastaspoole või kauplemiskoha suhtes seoses börsil kaubeldavate tuletisinstrumentidega, soodustades seega innovatsiooni ja börsil kaubeldavate tuletisinstrumentide arengut liidus.

(34) Finantsvahendajad peaksid selliste tehingute puhul, mida nad teevad oma klientide nimel, püüdma saavutada parima võimaliku hinna ja täitmise võimalikult suure tõenäosuse. Selleks peaksid finantsvahendajad valima oma klientide tehingute tegemiseks kauplemiskoha või vastaspoole, pidades silmas üksnes eesmärki saavutada oma klientide jaoks parima tehingu tegemine. See, et finantsvahendaja saab kauplevalt vastaspoolelt kliendi tehingute tegemise tagamise eest vastutasuks makse, peaks olema

selle parima tehingu tegemise põhimõttega kokkusobimatu. Seetõttu tuleks investeerimisühingutele selliste maksete saamine keelata.

(35) Komisjon peaks võtma vastu Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve välja töötatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, mis käsitleb edasilükkamise korda mittekapitaliinstrumentide puhul, teabe pakkumist mõistlikul ärilisel alusel, äritegevuses kasutatavate kellade sünkroniseerimise kohaldamist kauplemiskohtade, kliendi korralduste süsteemsete täitjate, tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajate ning kauplemiskoondteabe pakkujate poolt ning kauplemiskoondteabe pakkuja avaliku aruandluse kohustuse erijooni. Komisjon peaks kõnealused regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud võtma vastu ELi toimimise lepingu artikli 290 kohaste delegeeritud õigusaktidega ning kooskõlas määruse (EL) nr 1093/2010 artiklitega 10–14.

(36) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt hõlbustada iga varaklassi jaoks kauplemiskoondteabe pakkuja turule ilmumist ja muuta kehtivate õigusaktide teatavaid aspekte, et parandada finantsinstrumentide turgude läbipaistvust, aga ka veelgi edendada reguleeritud turgude ja kliendi korralduste süsteemsete täitjate võrdseid võimalusi, ei suuda liikmesriigid üksi piisavalt saavutada, vaid selle ulatuse ja mõju tõttu on see paremini saavutatav liidu tasandil, tuleks meetmed võtta liidu tasandil kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. Lisaks järgib käesolev määrus põhiõigusi ja hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige ettevõtlusvabadust ja õigust tarbijakaitsele,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) nr 600/2014 muutmine

(1) Artiklit 1 muudetakse järgmiselt:

(a) lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt i:

„h) mitmepoolse kauplemise ulatus.“;

(b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Käesoleva määruse V jaotist kohaldatakse ka kõigi määruse (EL) nr 648/2012 artikli 4a lõike 1 teises lõigus osutatud finantssektori vastaspoolte suhtes ning kõigi nimetatud määruse artikli 10 lõikes 1 osutatud finantssektoriväliste vastaspoolte suhtes.“;

(c) lisatakse järgmine lõige 7a:

„7a. Iga mitmepoolne süsteem toimib vastavalt direktiivi 2014/65/EL II jaotisele (mitmepoolsete või organiseeritud kauplemissüsteemide puhul) või selle direktiivi III jaotisele (reguleeritud turgude puhul).

Kõik investeerimisühingud, kes kauplevad organiseeritult, järjepidevalt, süsteemselt ja arvestatavas mahus oma arvel, täites kliendi korraldusi väljaspool reguleeritud turgu, mitmepoolset kauplemissüsteemi ja organiseeritud kauplemissüsteemi, tegutsevad käesoleva määruse III jaotise kohaselt.

Ilma et see piiraks artiklite 23 ja 28 kohaldamist, järgivad kõik investeerimisühingud, kes teevad finantsinstrumentidega tehinguid, mida ei sõlmita mitmepoolsetes süsteemides või kliendi korralduste süsteemsete täitjate kaudu, käesoleva määruse artikleid 20, 21, 22, 22a, 22b ja 22c.“.

(2) Artikli 2 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

(a) punkt 11 asendatakse järgmisega:

„11) „mitmepoolne süsteem“ – süsteem või rakendus, mis võimaldab viia süsteemis kokku mitme kolmanda isiku omandamis- ja võõrandamishuvid seoses finantsinstrumentidega;“;

(b) lisatakse järgmine punkt 34a:

„34a) „turuandmete esitaja“ – kauplemiskoht, investeerimisühing, sealhulgas kliendi korralduste süsteemsed täitjad, või tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustaja;“;

(c) punkt 35 asendatakse järgmisega:

„35) „kauplemiskoondteabe pakkuja“ – isik, kellel on käesoleva määruse IVa jaotise 1. peatüki kohaselt luba osutada turuandmete esitajatelt aktsiate, börsil kaubeldavate fondide, võlakirjade või tuletisinstrumentide kohta turuandmete kogumise ja nende andmete elektrooniliseks, reaalajas jälgitavaks pidevaks andmevooks koondamise teenust, pakkudes keskseid turuandmeid aktsiate, börsil kaubeldavate fondide, võlakirjade või tuletisinstrumentide kohta ning edastades need turuandmete kasutajatele;“;

(d) lisatakse järgmised punktid 36b ja 36c:

36b) „kesksed turuandmed“ –

(a) kõik järgmised andmed kapitaliinstrumentide kohta:

i) parimad ostu ja müügipakkumised koos vastavate mahtudega;

ii) nimetatud hinnaga tehtud tehingu hind ja maht;

iii) teave päevasisese enampakkumise kohta;

iv) teave päevalõpu enampakkumise kohta;

v) turu tunnuskood täitmiskoha tuvastamiseks;

vi) instrumendi standardtunnus, mida kohaldatakse kõikide müügikohtade suhtes;

vii) ajatempli teave kõigi järgmiste elementide kohta:

– tehingu tegemise aeg;

– tehingu avaldamise aeg;

– turuandmete vastuvõtmine turuandmete esitajatelt;

– turuandmete vastuvõtmine kauplemiskoondteabe pakkujalt;

– koondatud turuandmete edastamine abonentidele;

viii) kauplemisprotokollid ja kohaldatavad vabastused või tähtaja pikendamised;

(b) kõik järgmised andmed mittekapitaliinstrumentide kohta:

i) nimetatud hinnaga tehtud tehingu kogus/maht;

ii) turu tunnuskood täitmiskoha tuvastamiseks;

iii) instrumendi standardtunnus, mida kohaldatakse kõikide müügikohtade suhtes;

iv) ajatempli teave kõigi järgmiste elementide kohta:

– tehingu tegemise aeg;

– tehingu avaldamise aeg;

– turuandmete vastuvõtmine turuandmete esitajatelt;

– turuandmete vastuvõtmine koondaja koondamis-/konsolideerimissüsteemis;

– koondatud turuandmete edastamine abonentidele;

v) kauplemisprotokollid ja kohaldatavad vabastused või tähtaja pikendamised;

36c) „regulatiivsed andmed“ – andmed, mis on seotud finantsinstrumentide korraldusi ühildavate süsteemide staatusega, sealhulgas teave kauplemispiirangute, kauplemise peatamiste ning nende finantsinstrumentide avamis- ja sulgemishindade kohta;“.

(3) Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

(a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) süsteemide puhul, milles ühildatakse korraldusi, mis on turu tavapärasest mahust kaks korda suuremad ja mis põhinevad kauplemismetoodikal, mille abil artikli 3 lõikes 1 osutatud finantsinstrumentide hind tuletatakse, võttes aluseks ühe järgmistest võimalustest:

i) nende finantsinstrumentide hind kauplemiskohtades, kus need finantsinstrumendid esmakordselt kauplemisele lubati;

ii) nende finantsinstrumentide hind likviidsuse mõttes kõige asjakohasemal turul, kui kõnealune võrdlushind on avaldatud paljudes kohtades ja turuosalised peavad seda usaldusväärseks võrdlushinnaks;

iii) kauplemiskoondteave aktsiate või börsil kaubeldavate fondide kohta.“;

ii) lisatakse järgmine lõik:

„Punkti a kohaldamisel kehtivad sellise kohustustest vabastamise jätkuva kasutamise suhtes artiklis 5 sätestatud tingimused.“;

(b) lõike 2 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Lõike 1 punktis a viidatud võrdlushind määratakse, võttes aluseks ühe järgmistest võimalustest:

a) jooksvate ostu- ja müügipakkumiste hindade keskpunkt ühes järgmistest kohtadest:

i) kauplemiskohad, kus need finantsinstrumendid esmakordselt kauplemisele lubati;

ii) likviidsuse mõttes kõige asjakohasem turg;

iii) aktsiaid või börsil kaubeldavaid fonde käsitlev kauplemiskoondteave;

b) kui punktis a osutatud hind ei ole kättesaadav, siis asjaomase kauplemise ajavahemiku avamis- või sulgemishind.“.

(4) Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

(a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 5*

Mahu ülempiir“;

(b) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kauplemiskohad peatavad artikli 4 lõike 1 punktis a ja artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis i osutatud vabastuste kasutamise, kui nende vabastuste alusel liidus finantsinstrumendiga toimuva kauplemise mahu osakaal ületab 7 % kõnealuse finantsinstrumendiga liidus toimunud kauplemise kogumahust. Kauplemiskohad teevad nende vabastuste kasutamise peatamise otsused, tuginedes andmetele, mille Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve on kõike 4 kohaselt avaldanud, ning teevad sellise otsuse kahe tööpäeva jooksul pärast kõnealuste andmete avaldamist, kusjuures otsus tehakse kuueks kuuks.“;

(c) lõiked 2 ja 3 jäetakse välja;

(d) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldab viie tööpäeva jooksul pärast iga kalendrikuu lõppu kõik järgmised andmed:

a) viimase 12 kuu jooksul liidus toimunud kauplemise kogumaht finantsinstrumentide lõikes;

b) kogu liidus artikli 4 lõike 1 punktis a ja artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis i osutatud vabastuste alusel finantsinstrumendiga toimunud kauplemise protsendimäär;

c) punktis b osutatud protsendimäära tuletamiseks kasutatav metoodika.“;

(e) lõige 5 jäetakse välja;

(f) lõige 7 asendatakse järgmisega:

„7. Selleks et tagada usaldusväärne alus artikli 4 lõike 1 punktis a ja artikli 4 lõike 1 punkti b alapunktis i osutatud vabastuste alusel toimuva kauplemise jälgimiseks ja selle tuvastamiseks, kas lõikes 1 viidatud ülempiirid on ületatud, peavad kauplemiskohtade korraldajatel olema süsteemid ja protseduurid, mis võimaldavad tuvastada kõik tema kauplemiskohas nende vabastuste alusel toimunud tehingud.“.

(5) Artiklit 9 muudetakse järgmiselt:

(a) lõike 1 punkt b jäetakse välja;

(b) lõike 5 punkt d jäetakse välja.

(6) Artiklit 11 muudetakse järgmiselt:

(a) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Lõikes 4 sätestatud tähtaja pikendamise korra alusel annavad pädevad asutused kauplemiskohta korraldavatele turukorraldajatele ja investeerimisühingutele loa tehingute viivitada hinna avalikustamisega kuni kauplemispäeva lõpuni või viivitada tehingute mahu avalikustamisega kuni kaks nädalat.“;

ii) teise lõigu punkt c jäetakse välja;

(b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Lõikes 1 osutatud avalikustamisega viivitamiseks loa andmisel võivad pädevad asutused seoses avalike võlakohustustega tehtavate tehingutega lubada kauplemiskohta korraldavatel turukorraldajatel ja investeerimisühingutel:

a) lubada üksikute tehingute mahu avalikustamata jätmisega viivitamist pikendatud ajavahemiku jooksul; või

b) avalikustada mitu avalike võlakohustustega tehtud tehingut kokkuvõtlikul kujul määramata ajaks.“;

(c) lõiget 4 muudetakse järgmiselt:

i) esimest lõiku muudetakse järgmiselt:

punkt c asendatakse järgmisega:

„c) tehingud, mille puhul võib kohaldada hinna või mahu avalikustamisega viivitamist, ning tehingud, mille puhul pädevad asutused lubavad kauplemiskohta korraldavatel turukorraldajatel ja investeerimisühingutel näha ette mahu või hinna avalikustamisega viivitamise ühe järgmise perioodi vältel:

i) 15 minutit;

ii) kauplemispäeva lõpuni;

iii) kaks nädalat.“;

ii) esimese lõigu järele lisatakse järgmine lõik:

„Esimese lõigu punkti c kohaldamisel määrab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve järgmiste kriteeriumide alusel kindlaks tähtajaklassid, mille suhtes kohaldatakse kogu liidus edasilükkamise perioodi:

(a) likviidsuse kindlaksmääramine;

(b) tehingu maht, eelkõige tehingud õhukestel turgudel või suuremahulised tehingud;

(c) võlakirjade puhul võlakirja klassifitseerimine investeerimisjärgu või suure tootlusega võlakirjaks.“.

(7) Artiklisse 13 lisatakse järgmine lõige 3:

„3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koostab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse sellise mõistliku ärilise alusega teabe sisu, vorm ja terminoloogia, mille kauplemiskohad, tunnustatud

kauplemisteabearuandluse avalikustajad, kauplemiskoondteabe pakkujad ja kliendi korralduste süsteemsed täitjad peavad avalikkusele kättesaadavaks tegema.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [*väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev, mis saabub üheksa kuud pärast jõustumist*].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.“.

(8) Artiklit 14 muudetakse järgmiselt:

(a) lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Käesolevat artiklit ning artikleid 15, 16 ja 17 kohaldatakse kliendi korralduste süsteemsete täitjate suhtes kuni turu kahekordse tavamahuni küündivate tehingute korral. Käesoleva artikli ning artikleid 15, 16 ja 17 ei kohaldata kliendi korralduste süsteemsete täitjate suhtes turu kahekordset tavamahtu ületavate tehingute korral.

3. Kliendi korralduste süsteemsetel täitjatel on lubatud teha hinnapakkumine mis tahes mahu kohta. Pakkumise minimaalne suurus peab olema vähemalt kahekordne kauplemiskohas kaubeldava aktsia, hoidmistunnistuse, börsil kaubeldava fondi, sertifikaadi või muu nende finantsinstrumentidega sarnase ja kauplemiskohas kaubeldava finantsinstrumendi turu tavamaht. Iga konkreetse aktsia, hoidmistunnistuse, börsil kaubeldava fondi, sertifikaadi või muu nende finantsinstrumentide sarnase ja kauplemiskohas kaubeldava finantsinstrumendi hinnapakkumine peab sisaldama siduvat ostu- ja müügihinda või ostu- ja müügihindu mahu või mahtude kohta, mis võivad küündida vastava aktsiate, hoidmistunnistuste, börsil kaubeldavate fondide, sertifikaatide või nende finantsinstrumentidega sarnaste finantsinstrumentide liigi, kuhu finantsinstrument kuulub, turu kahekordse tavamahuni. Hind või hinnad peavad peegeldama turul valitsevaid tingimusi seoses kõnealuse aktsia, hoidmistunnistuse, börsil kaubeldava fondi, sertifikaadi või nende finantsinstrumentidega sarnase finantsinstrumendiga.“;

(b) lisatakse järgmine lõige 6a:

„6a. Kliendi korralduste süsteemsed täitjad ei sobita korraldusi jooksvate ostu- ja müügipakkumiste keskpunktis.“.

(9) Artikkel 17a asendatakse järgmisega:

„Artikkel 17a

Hinnasammud

1. Kliendi korralduste süsteemse täitja hinnapakkumised, nendes pakkumistes tehtavad hinnaparandused ja täitmishinnad peavad olema kooskõlas direktiivi 2014/65/EL artiklis 49 sätestatud hinnasammudega.

2. Direktiivi 2014/65/EL artikli 49 kohaselt kehtestatud hinnasammude kohaldamine ei takista kliendi korralduste süsteemsetel täitjatel sobitada suuremahulisi korraldusi jooksvate ostu- ja müügipakkumiste hindade keskpunktis. Ostu- ja müügipakkumiste hindade keskpunktis on lubatud sobitada selliseid korraldusi, mis on mahult suuremahulistest korraldustest väiksemad, kuid ületavad turu kahekordset tavamahtu, tingimusel et nendest hinnasammudest peetakse kinni.“.

(10) Lisatakse järgmised artiklid 22a, 22b ja 22c:

„Artikkel 22a

Turuandmete esitamine kauplemiskoondteabe pakkujale

1. Turuandmete esitajad esitavad seoses aktsiate, börsil kaubeldavate fondide ja kauplemiskohas kaubeldavate võlakirjadega ning seoses määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 punktis 7 määratletud börsiväliste tuletisinstrumentidega, mille suhtes kohaldatakse nimetatud määruse artiklis 4 sätestatud kliirimiskohustust, kauplemiskoondteabe pakkujale kõik artikli 22b lõikes 2 nimetatud turuandmed, mis on vajalikud kauplemiskoondteabe süsteemi toimimiseks. Need turuandmed esitatakse ühtlustatud vormingus kvaliteetse edastusprotokolli kaudu ja nii reaalajalähedaselt kui tehniliselt võimalik.

2. Iga kauplemiskoondteabe pakkuja võib turuandmete esitajate poolt teistele kasutajatele pakutavate ühenduse liikide hulgast vabalt valida, millist ühendust ta nende andmete edastamiseks kasutada soovib. Turuandmete esitajad ei saa ühenduse pakkumise eest muud tasu peale jagamise eest saadava kasumipõhise ühisrahastuse, nagu on sätestatud artiklis 27da kehtestatud valikuprotsessis kauplemiskoondteabe pakkuja määramise tingimustes.

3. Turuandmete esitajad esitavad lõikes 1 osutatud instrumentidega tehtud tehingute kohta, mille investeerimisühingud on sõlminud väljaspool kauplemiskohta, kauplemiskoondteabe pakkujale neid tehinguid käsitlevad turuandmed kas otse või tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustaja kaudu.

4. Turuandmete esitajad ei saa esitatud turuandmete eest muud tasu kui artikli 27da lõike 2 punktis c osutatud kasumipõhine ühisrahastus.

5. Turuandmete esitajad esitavad artiklites 4, 7, 11, 14, 20 ja 21 nimetatud teabe vabastuste ja tähtaja pikendamiste kohta.

Artikkel 22b

Turuandmete kvaliteet

1. Komisjon paneb hiljemalt [*väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev, mis saabub kolm kuud pärast jõustumist*] kokku sidusrühmade eksperdirühma, et anda nõu turuandmete kvaliteedi ja sisu, turuandmete ühtse tõlgendamise ja määruse artikli 22a lõikes 1 osutatud edastusprotokolli kvaliteedi kohta. Sidusrühmade eksperdirühm annab nõu igal aastal. Kõnealused nõuanded avalikustatakse.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 50 vastu delegeeritud õigusakte, et määrata kindlaks turuandmete kvaliteet ja sisu ning edastusprotokolli kvaliteet.

   Nendes delegeeritud õigusaktides kirjeldatakse eelkõige kõike järgmist:

   (a) turuandmed, mille andmete esitajad peavad kauplemiskoondteabe pakkujale edastama, et koostada kauplemiskoondteabe pakkuja tegutsemiseks vajalikud kesksed turuandmed, sealhulgas nende turuandmete sisu ja vorming;

   (b) mida artikli 2 lõike 1 punktis 36b osutatud kesksed turuandmed ja artikli 2 lõike 1 punktis 36c osutatud regulatiivsed andmed endast kujutavad.

   Esimese lõigu kohaldamisel võtab komisjon arvesse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja lõike 2 kohaselt loodud tehnilise eksperdirühma nõuandeid, rahvusvahelisi arengusuundumusi ja liidu või rahvusvahelisel tasandil

kokku lepitud standardeid. Komisjon tagab, et vastu võetud delegeeritud õigusaktides võetakse arvesse artiklites 3, 6, 8, 10, 14, 18, 20, 21 ja 27g sätestatud aruandlusnõudeid.

Artikkel 22c

Äritegevuses kasutatavate kellade sünkroniseerimine

1. Kauplemiskohad ja nende liikmed või osalejad, kliendi korralduste süsteemsed täitjad, tunnustatud kauplemisteabearuandluse avalikustajad ja kauplemiskoondteabe pakkujad sünkroniseerivad oma äritegevuses kasutatavad kellad, et talletada kõigi teatamisele kuuluvate sündmuste kuupäev ja kellaaeg.

2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab kooskõlas rahvusvaheliste standarditega välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks täpsusaste, millele vastavalt tuleks kellad sünkroniseerida.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [*väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev, mis saabub kuus kuud pärast jõustumist*].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.“.

(11) Artikli 23 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Investeerimisühing tagab, et tehingud, mille ta sooritab aktsiatega, millel on Euroopa Majanduspiirkonna rahvusvaheline väärtpaberite identifitseerimisnumber (ISIN kood), toimuvad reguleeritud turul, mitmepoolses kauplemissüsteemis, kliendi korralduste süsteemse täitja kaudu või vajaduse korral kolmanda riigi kauplemiskohas, mis on tunnistatud vastavalt direktiivi 2014/65/EL artikli 25 lõike 4 punktile a samaväärseks, välja arvatud juhul, kui

(a) nende aktsiatega kaubeldakse kolmanda riigi kauplemiskohas kohalikus vääringus või

(b) neid tehinguid tehakse kõlblike vastaspoolte vahel, professionaalsete vastaspoolte vahel või kõlblike ja professionaalsete vastaspoolte vahel ning need ei mõjuta hinna leidmise protsessi.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldab oma veebisaidil nimekirja Euroopa Majanduspiirkonna ISIN koodiga aktsiatest, mille suhtes kehtib kohustusliku kauplemiskoha nõue, ning ajakohastab seda nimekirja korrapäraselt.“.

(12) Artikli 26 lõiget 9 muudetakse järgmiselt:

(a) lisatakse järgmine punkt j:

„j) tehingutest teatamise kuupäeva.“;

(b) esimese lõigu järele lisatakse järgmine lõik:

„Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võtab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu väljatöötamisel arvesse rahvusvahelist arengut ning liidu või ülemaailmsel tasandil kokku lepitud standardeid ning nende kooskõla määruses (EL) 2019/834 ja määruses (EL) 2015/2365 sätestatud teatamisnõuetega.“.

(13) Artiklisse 26 lisatakse järgmine lõige 11:

„11. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab hiljemalt [*väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev, mis saabub kaks aastat pärast avaldamise kuupäeva*] komisjonile aruande, milles hinnatakse käesoleva määruse artikli 26 kohase tehinguaruandluse ja andmevoogude ühtlustamise teostatavust, et

(a) vähendada tehinguandmete aruandluse dubleerivaid või vastuolulisi nõudeid ning eelkõige käesolevas määruses ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2019/834[*1] ja määruses (EL) 2015/2365 sätestatud dubleerivaid või vastuolulisi nõudeid;

(b) parandada andmete standardimist ning liidu mis tahes aruandlusraamistikus esitatud andmete tõhusat jagamist ja kasutamist asjaomaste liidu ja liikmesriikide pädevate asutuste poolt.

Vajaduse korral teeb Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve aruande koostamisel tihedat koostööd Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemi teiste asutuste ja Euroopa Keskpangaga.

[*1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2019. aasta määrus (EL) 2019/834, millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 seoses kliirimiskohustuse, kliirimiskohustuse peatamise, teatamisnõuete, keskse vastaspoole kaudu kliirimata börsiväliste tuletislepingute riskimaandamismeetodite, kauplemisteabehoidlate registreerimise ja järelevalve ning nõuetega kauplemisteabehoidlatele (ELT L 141, 28.5.2019, lk 42).“.

(14) Artikli 27 lõiget 3 muudetakse järgmiselt:

(a) lisatakse järgmine punkt c:

„c) võrdlusandmete esitamise kuupäev.“;

(b) esimese lõigu järele lisatakse järgmine lõik:

„Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võtab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu väljatöötamisel arvesse rahvusvahelist arengut ning liidu või ülemaailmsel tasandil kokku lepitud standardeid ning nende regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kooskõla määruses (EL) 2019/834 ja määruses (EL) nr 2015/2365 sätestatud teatamisnõuetega.“.

(15) Lisatakse järgmine artikkel 27da:

„*Artikkel 27da*

Valikuprotsess iga varaklassi jaoks ühele kauplemiskoondteabe pakkujale tegevusloa andmiseks

1. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve korraldab hiljemalt [*väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev, mis saabub kolm kuud pärast jõustumist*] valikumenetluse, et määrata viieks aastaks kauplemiskoondteabe pakkuja. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve korraldab eraldi valikumenetluse iga järgmise varaklassi jaoks: aktsiad, börsil kaubeldavad fondid, võlakirjad ja tuletisinstrumendid (või tuletisinstrumentide asjakohased alamklassid).

2. Iga lõikes 1 osutatud varaklassi puhul hindab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve taotlusi järgmiste kriteeriumide alusel:

(a) taotlejate tehniline suutlikkus pakkuda kogu liidus vastupidavat kauplemiskoondteavet;

(b) taotlejate suutlikkus täita artiklis 27h sätestatud organisatsioonilisi nõudeid;

(c) taotlejate juhtimisstruktuur;

(d) kui kiiresti suudavad taotlejad keskseid turuandmeid levitada;

(e) taotlejate suutlikkus levitada kvaliteetseid andmeid;

(f) kogukulu, mida taotlejad peavad kandma kauplemiskoondteabe süsteemi väljatöötamiseks, ja kauplemiskoondteabe süsteemi jooksvad käitamiskulud;

(g) tasumäärad, mida taotleja kavatseb küsida kesksete turuandmete eri liiki kasutajatelt;

(h) taotlejate võimalus kasutada kesksete turuandmete edastamiseks ja ühenduse tagamiseks nüüdisaegseid liidesetehnoloogiaid;

(i) andmekandja, mida taotlejad kasutavad varasemate perioodide andmete salvestamiseks;

(j) protokollid, mida taotlejad kasutavad katkestuste ärahoidmiseks ja kõrvaldamiseks.

3. Esimesel aktsiate jaoks korraldataval valikumenetlusel oodatakse pakkumusi ainult kauplemisjärgseid andmeid sisaldava kauplemiskoondteabe pakkumiseks. Enne järgnevaid valikumenetlusi hindab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve turunõudlust ja tulude mõju reguleeritud turgudele ning esitab selle hinnangu põhjal komisjonile aruande võimaluse kohta lisada kauplemiskoondteabe hulka parimad ostu- ja müügipakkumised ning vastavad mahud. Komisjonile antakse volitused võtta selle aruande ja esimeses valikumenetluses saadud kogemuste põhjal vastu delegeeritud õigusakt, millega määratakse kindlaks kauplemiskoondteabe pakkujale esitatavate kauplemiseelsete andmete asjakohane tase.

4. Aktsiate kohta kauplemiskoondteabe pakkuja valikul võetakse lisaks lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele arvesse tulude jaotamise süsteemi ja eelkõige valemit, mida kohaldatakse reguleeritud turgude suhtes, mis turuandmeid esitavad. Konkureerivate pakkumuste hindamisel valib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve aktsiate jaoks selle kauplemiskoondteabe pakkuja, kes pakub sellist tulu jagamise süsteemi, mis tagab reguleeritud turgudele ja eelkõige väiksematele reguleeritud turgudele suurima tulusumma, mis jääb jaotamiseks alles pärast tegevuskulude ja mõistliku marginaali mahaarvamist. See tulu jaotatakse kooskõlas artikli 27h lõike 1 punktiga c ja viisil, mis on vastavuses artikli 22a kohaselt esitatud turuandmetega.

5. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võtab kolme kuu jooksul pärast lõikes 2 osutatud valikumenetluse algatamist vastu täielikult põhjendatud otsuse, millega valitakse üksused, kellele antakse kauplemiskoondteabe süsteemide korraldamise luba. Sellises põhjendatud otsuses sätestatakse tingimused, mille alusel kauplemiskoondteabe pakkujad tegutsevad, ja eelkõige lõike 2 punktis g osutatud tasumäärad ning aktsiate puhul lõikes 3 osutatud tulude jaotamise tase, eelkõige väiksemate reguleeritud turgude puhul.

6. Valitud kauplemiskoondteabe pakkujad täidavad alati artiklis 27h sätestatud organisatsioonilisi nõudeid ja tingimusi, mis on sätestatud lõikes 3 osutatud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve otsuses, millega antakse kauplemiskoondteabe pakkujale tegevusluba. Kauplemiskoondteabe pakkuja, kes ei suuda neid nõudeid ja tingimusi,

sealhulgas seoses süsteemi häirete ja sissetungidega kehtestatud nõudeid ja tingimusi enam täita, peab sellest viivitamata teavitama Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet.

7. Artiklis 27e osutatud loa tühistamine jõustub alles siis, kui uus kauplemiskoondteabe pakkuja on valitud ja saanud tegevusloa vastavalt lõigetele 1–4.“.

(16) Artikkel 27h asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 27h*

Kauplemiskoondteabe pakkujale esitatavad organisatsioonilised nõuded

1. Kauplemiskoondteabe pakkujad teevad kooskõlas artiklis 27da osutatud tegevusloa andmise tingimustega järgmist:

   (a) koguvad kõiki esitatud turuandmeid, mis käsitlevad varaklassi, mille jaoks neil on luba;

   (b) koguvad kasutajatelt igakuiseid osalemistasusid;

   (c) jaotavad aktsiaid käsitlevate turuandmete puhul osa oma tulust ümber, et katta andmete kohustusliku esitamisega seotud kulud ja tagada reguleeritud turgude ja eelkõige väiksemate reguleeritud turgude õiglane osalemine kauplemiskoondteabega teenitud tulu jaotamisel kooskõlas artikli 27da lõikega 4;

   (d) teevad koondatud kesksed turuandmed, mille edastamiseks kauplemiskoondteabe pakkuja artikli 27da kohaselt valiti, kasutajatele kättesaadavaks artiklis 22b sätestatud andmekvaliteedi nõuete kohaselt pidevas elektroonilises andmevoos mittediskrimineerivatel tingimustel ja nii reaalajalähedaselt kui tehniliselt võimalik;

   (e) tagavad, et kesksete turuandmete avaldamine on kooskõlas artiklites 4, 7, 11, 14, 20 ja 21 sätestatud kohaldatavate vabastuste ja edasilükkamistega;

   (f) tagavad, et koondatud kesksed turuandmed on kõigile kasutajatele, sealhulgas jaeinvestoritele, hõlpsasti juurdepääsetavad, masinloetavad ja kasutatavad.

   Punkti c kohase tasu jaotamises osalemise kindlaksmääramiseks jaotatakse kauplemiskoondteabe pakkuja tulu reguleeritud turgude vahel vastavalt valemile, mis kajastab reguleeritud turul kauplemiseks esitatud aktsiate kauplemiseelse läbipaistva likviidsuse osakaalu nende aktsiatega liidus tehtavate tehingute keskmises päevakäibes.

2. Kauplemiskoondteabe pakkujad võtavad vastu ja avaldavad oma veebisaidil teenustaseme standardid, mis hõlmavad kõike järgmist:

   (a) loetelu turuandmete esitajatest, kellelt turuandmeid saadakse;

   (b) koondatud turuandmete kasutajatele edastamise viisid ja kiirus;

   (c) meetmed, mis on võetud koondatud turuandmete esitamise katkematuse tagamiseks.

3. Kauplemiskoondteabe pakkujatel on usaldusväärsed turvamehhanismid, mis on loodud selleks, et tagada turuandmete turvalisus nende edastamisel turuandmete esitajate ja kauplemiskoondteabe pakkuja vahel ning kauplemiskoondteabe pakkuja ja kasutajate vahel ning vähendada andmelaostuse ja loata juurdepääsu riski. Kauplemiskoondteabe pakkujad tagavad piisavad ressursid ja varuseadmed, mis võimaldavad pidevalt teenuseid pakkuda.

4. Pärast seda, kui aktsiate kauplemiskoondteabe pakkuja on 12 kuud täismahus tegutsenud, esitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve komisjonile põhjendatud arvamuse reguleeritud turgude kauplemiskoondteabe pakkuja teenitud tulu jaotamisel osalemise taseme tõhususe ja õigluse kohta, nagu on sätestatud lõike 1 teises lõigus. Komisjon võib vajaduse korral või asjakohasel juhul paluda Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvelt täiendavate arvamuste esitamist. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 50 vastu delegeeritud õigusakt, et tulude ümberjaotamise põhimõtted vajaduse korral läbi vaadata.“.

(17) Lisatakse järgmine artikkel 27ha:

„*Artikkel 27ha*

Kauplemiskoondteabe pakkuja aruandekohustused

1. Kauplemiskoondteabe pakkujad avaldavad iga kvartali lõpus oma veebisaidil, mis on tasuta juurdepääsetav, andmete kvaliteeti ja süsteeme käsitleva toimivusstatistika ja vahejuhtumite aruanded.

2. 2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve töötab välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada aruandekohustuse sisu, tähtaegu, vormi ja terminoloogiat.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [*väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev, mis saabub üheksa kuud pärast jõustumist*].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.“;

3. Kauplemiskoondteabe pakkujad hoiavad ja säilitavad oma äritegevusega seotud dokumente vähemalt viis aastat. Esimest kaht aastat käsitlevat teavet hoitakse hõlpsasti ligipääsetavas kohas ja kauplemiskoondteabe pakkuja esitab selle teabe taotluse korral viivitamata Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele.“.

(18) Artikli 28 lõike 1 sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„1. Finantssektori vastaspooled, kes vastavad määruse (EL) nr 648/2012 artikli 4a lõike 1 teises lõigus sätestatud tingimustele, ja finantssektorivälised vastaspooled, kes vastavad selle määruse artikli 10 lõike 1 teises lõigus sätestatud tingimustele, sõlmivad selliste finantssektori vastaspooltega või muude selliste finantssektoriväliste vastaspooltega tehinguid, mis ei ole kontsernisisesed tehingud, nagu on määratletud selle määruse artiklis 3, ega selle määruse artiklis 89 sätestatud üleminekusätetega kaetud tehingud, tuletisinstrumentidega, mis kuuluvad tuletisinstrumentide liiki, mille suhtes kohaldatakse käesoleva määruse artiklis 32 sätestatud menetluse kohast kohustusliku kauplemiskoha nõuet ja mis on loetletud käesoleva määruse artiklis 34 osutatud registris, ainult:“.

(19) Artiklile 32 lisatakse lõiked 7, 8 ja 9:

„7. Kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve leiab, et määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 6a osutatud kliirimiskohustuse peatamise näol on tegemist olulise muutusega käesoleva artikli lõikes 5 osutatud kohustusliku kauplemiskoha nõude jõustumise kriteeriumides, võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve taotleda, et komisjon peataks käesoleva määruse artikli 28 lõigetes 1 ja 2 sätestatud kohustusliku kauplemiskoha nõude samade börsiväliste tuletisinstrumentide liikide osas, mille suhtes on esitatud kliirimiskohustuse peatamise taotlus.

8. Lõikes 7 osutatud taotlust ei avalikustata.

9. Pärast lõikes 7 osutatud taotluse saamist teeb komisjon põhjendamatu viivituseta ning Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitatud põhjenduste ja tõendite alusel ühe järgmistest toimingutest:

(a) peatab rakendusaktiga kohustusliku kauplemiskoha nõude nende börsiväliste tuletisinstrumentide klasside puhul, mille kohta esitati kliirimiskohustuse peatamise taotlus;

(b) lükkab taotletud peatamise tagasi.

Punkti b kohaldamisel teatab komisjon Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele põhjused, miks ta taotletud peatamise tagasi lükkas. Komisjon teavitab sellest tagasilükkamisest viivitamata Euroopa Parlamenti ja nõukogu ning edastab neile Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele esitatud põhjendused. Euroopa Parlamendile ja nõukogule tagasilükkamise ja selle põhjuste kohta esitatud teavet ei avalikustata.“.

(20) Lisatakse järgmine artikkel 32a:

„Artikkel 32a

Kohustusliku kauplemiskoha nõude eraldiseisev peatamine

1. Liikmesriigi pädeva asutuse taotlusel võib komisjon peatada tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõude kohaldamise teatavate investeerimisühingute suhtes artiklis 51 osutatud korras ja pärast konsulteerimist Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega. Pädev asutus märgib, miks ta leiab, et peatamise tingimused on täidetud. Eelkõige tõendab pädev asutus, et tema jurisdiktsiooni alla kuuluv investeerimisühing

(a) saab korrapäraselt hinnapäringuid tuletisinstrumentide kohta, mille suhtes kohaldatakse tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõuet;

(b) EMP-väliselt vastaspoolelt, kellel ei ole aktiivset liikmesust ELi kauplemiskohas, mis pakub kauplemist tuletisinstrumendiga, mille suhtes kohaldatakse kohustusliku kauplemiskoha nõuet, ning

(c) tegutseb korrapäraselt turutegijana seoses tuletisinstrumendiga, mille suhtes kohaldatakse tuletisinstrumentide kohustusliku kauplemiskoha nõuet.

2. Kui komisjon hindab, kas peatada lõike 1 kohaselt kohustusliku kauplemiskoha nõue, võtab ta arvesse, kas kohustusliku kauplemiskoha nõude peatamisel oleks moonutav mõju määruse (EL) nr 648/2012 artikli 4 lõikes 1 sätestatud kliirimiskohustusele.

3. Lõikes 1 osutatud rakendusaktile lisatakse peatamist taotleva pädeva asutuse esitatud tõendid.

4. Lõikes 1 osutatud rakendusakt edastatakse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja avaldatakse käesoleva määruse artiklis 34 osutatud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve registris.

5. Komisjon vaatab korrapäraselt läbi, kas kohustusliku kauplemiskoha nõude peatamise alused on jätkuvalt kehtivad.“.

(21) Artiklit 35 muudetakse järgmiselt:

(a) lõike 1 esimese lõigu sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„1. Ilma et see piiraks määruse (EL) nr 648/2012 artikli 7 kohaldamist, nõustub keskne vastaspool kliirima finantsinstrumente kedagi diskrimineerimata ning läbipaistval viisil, sealhulgas seoses tagatisnõuete ja tasudega, mis on seotud juurdepääsuga, sõltumata kauplemiskohast, kus tehing tehti.

Esimeses lõigus sätestatud nõuet ei kohaldata börsil kaubeldavate tuletisinstrumentide suhtes.

Eelkõige tagab keskne vastaspool, et kauplemiskohal on õigus mittediskrimineerivale kohtlemisele asjaomases kauplemiskohas kaubeldavate lepingute puhul osas, mis puudutab:“;

(b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Keskne vastaspool esitab kauplemiskohale kirjaliku vastuse kas kolme kuu jooksul alates juurdepääsu lubamist, tingimusel et asjaomane pädev asutus on andnud juurdepääsu vastavalt lõikele 4, või kolme kuu jooksul alates juurdepääsu võimaldamisest keeldumisest. Keskne vastaspool võib juurdepääsutaotluse rahuldamisest keelduda ainult lõike 6 punktis a sätestatud tingimustel. Kui keskne vastaspool keeldub juurdepääsu võimaldamisest, peab ta esitama oma vastuses selle kohta ammendavad põhjendused ning teavitama sellest otsusest kirjalikult oma pädevat asutust. Kui kauplemiskoht ei ole asutatud keskse vastaspoolega samas liikmesriigis, esitab keskne vastaspool sellise teabe ja need põhjendused ka selle kauplemiskoha pädevale asutusele. Keskne vastaspool annab juurdepääsu kolme kuu jooksul pärast juurdepääsutaotlusele positiivse vastuse andmist.“.

(22) Artiklit 36 muudetakse järgmiselt:

(a) lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Ilma et see piiraks määruse (EL) nr 648/2012 artikli 8 kohaldamist, edastab kauplemiskoht taotluse korral kauplemisteavet, kedagi diskrimineerimata ning läbipaistvalt, sealhulgas juurdepääsutasude osas, mis tahes kesksele vastaspoolele, kes on saanud tegevusloa või on tunnustatud nimetatud määruse alusel ning kes soovib kliirida selles kauplemiskohas sõlmitud finantsinstrumentide tehinguid. Kõnealust nõuet ei kohaldata:

(a) tuletislepingute suhtes, mille suhtes juba kohaldatakse määruse (EL) nr 648/2012 artikli 8 kohast juurdepääsukohustust;

(b) börsil kaubeldavate tuletisinstrumentide suhtes.“;

(b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Kauplemiskoht annab kesksele vastaspoolele kirjaliku vastuse kolme kuu jooksul, võimaldades talle juurdepääsu, tingimusel et asjaomane pädev asutus on vastavalt lõikele 4 andnud loa juurdepääsuks, või keeldudes juurdepääsu andmisest. Kauplemiskoht võib juurdepääsu võimaldamisest keelduda ainult lõike 6 punktis a sätestatud tingimustel. Kui juurdepääsu andmisest keeldutakse, esitab kauplemiskoht oma kirjalikus vastuses kõik põhjused ja edastab selle kirjaliku vastuse oma pädevale asutusele. Kui keskne vastaspool ei ole asutatud kauplemiskohaga samas liikmesriigis, edastab kauplemiskoht selle kirjaliku vastuse ka keskse vastaspoole pädevale asutusele. Kauplemiskoht annab juurdepääsu kolme kuu jooksul pärast juurdepääsutaotlusele positiivse vastuse andmist.“;

(c) lõige 5 jäetakse välja.

(23) Artikli 38 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kolmandas riigis asutatud kauplemiskoht võib taotleda juurdepääsu liidus asutatud kesksele vastaspoolele ainult juhul, kui komisjon on võtnud selle kolmanda riigi kohta kooskõlas artikli 28 lõikega 4 vastu otsuse.

Kolmandas riigis asutatud keskne vastaspool võib taotleda juurdepääsu liidu kauplemiskohale tingimusel, et seda keskset vastaspoolt tunnustatakse määruse (EL) nr 648/2012 artikli 25 kohaselt.

Kolmandates riikides asutatud kesksed vastaspooled ja kauplemiskohad saavad loa kasutada artiklites 35 ja 36 osutatud juurdepääsuõigusi seoses nende artiklitega hõlmatud finantsinstrumentidega üksnes juhul, kui komisjon on käesoleva artikli lõike 3 kohaselt võtnud vastu otsuse, milles kinnitatakse, et kolmanda riigi õigus- ja järelevalveraamistikku peetakse tõhusaks samaväärseks süsteemiks, mis võimaldab välisriigi korra alusel tegevusloa saanud kesksetele vastaspooltele ja kauplemiskohtadele juurdepääsu selles kolmandas riigis asutatud kesksetele vastaspooltele ja kauplemiskohtadele.“.

(24) Artikli 38g lõike 1 sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„Kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve leiab, et artikli 38b lõike 1 punktis a loetletud isik ei ole täitnud mõnda artiklis 22a, artiklis 22b või IVa jaotises sätestatud nõuet, võtab ta ühe või mitu järgmistest meetmetest.“.

(25) Artikli 38h lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Kui Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve leiab kooskõlas artikli 38k lõikega 5, et artikli 38b lõike 1 punkti a loetelus esitatud isik ei ole tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu täitnud mõnda artiklis 22a või artiklis 22b või IVa jaotises sätestatud nõuet, võtab ta vastu otsuse trahvi määramise kohta vastavalt käesoleva artikli lõikele 2.“.

(26) Lisatakse järgmine artikkel 39a:

„*Artikkel 39a*

Kliendi korralduste täitmiseks edastamise eest maksmise keeld

Klientide nimel tegutsevad investeerimisühingud ei saa kolmandatelt isikutelt tasu ega vahendustasu ega mitterahalisi hüvesid kliendi korralduste edastamise eest sellisele kolmandale isikule nende täitmiseks.“.

(27) Artiklit 50 muudetakse järgmiselt:

(a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Järgmistes sätetes osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse määramata ajaks alates 2. juulist 2014: artikli 1 lõige 9, artikli 2 lõiked 2 ja 3, artikli 13 lõige 2, artikli 15 lõige 5, artikli 17 lõige 3, artikli 19 lõiked 2 ja 3 ning artikli 22b lõige 2, artikli 27 lõige 4, artikli 27da lõige 3, artikli 27g lõige 7, artikli 27h lõige 4, artikli 31 lõige 4, artikli 38k lõige 10, artikli 38n lõige 3, artikli 40 lõige 8, artikli 41 lõige 8, artikli 42 lõige 7, artikli 45 lõige 10 ja artikli 52 lõige 10.“;

(b) lõike 3 esimene lause asendatakse järgmisega:

„Euroopa Parlament või nõukogu võib järgmistes sätetes osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta: artikli 1 lõige 9, artikli 2 lõiked 2 ja 3,

artikli 13 lõige 2, artikli 15 lõige 5, artikli 17 lõige 3, artikli 19 lõiked 2 ja 3 ning artikli 22b lõige 2, artikli 27 lõige 4, artikli 27da lõige 3, artikli 27g lõige 7, artikli 27h lõige 4, artikli 31 lõige 4, artikli 38k lõige 10, artikli 38n lõige 3, artikli 40 lõige 8, artikli 41 lõige 8, artikli 42 lõige 7, artikli 45 lõige 10 ja artikli 52 lõige 10.“;

(c) lõike 5 esimene lause asendatakse järgmisega:

„Artikli 1 lõike 9, artikli 2 lõigete 2 ja 3, artikli 13 lõike 2, artikli 15 lõike 5, artikli 17 lõike 3, artikli 19 lõigete 2 ja 3 ning artikli 22b lõike 2, artikli 27 lõike 4, artikli 27da lõike 3, artikli 27g lõike 7, artikli 27h lõike 4, artikli 31 lõike 4, artikli 38k lõike 10, artikli 38n lõike 3, artikli 40 lõike 8, artikli 41 lõike 8, artikli 42 lõike 7, artikli 45 lõike 10 ja artikli 52 lõike 10 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavaks tegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet.“.

(28) Artiklit 52 muudetakse järgmiselt:

(a) lõiked 11 ja 12 asendatakse järgmisega:

„11. Kolm aastat pärast kauplemiskoondteabe süsteemi esmakordset lubamist esitab komisjon pärast Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega konsulteerimist Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande järgmise kohta:

(a) kauplemiskoondteabega hõlmatud varaklassid;

(b) turuandmete koondamise õigeaegsuse ja edastamise kvaliteet;

(c) turuandmete koondamise roll rakendamise puudujäägi vähendamisel;

(d) koondatud turuandmete tellijate arv varaklassi kohta;

(e) milline mõju on turuandmete koondamisel kapitalituru eri osaliste vahelise teabeasümmeetria parandamisele;

(f) turuandmete esitamise eest tasu jaotamise süsteemi asjakohasus ja toimimine;

(g) koondatud turuandmete mõju VKEdesse tehtud investeeringutele;

(h) võimalus, et kauplemiskoondteave hõlbustab selliste finantsinstrumentide tuvastamist, millel on määrusele [*väljaannete talitus: palun lisada viide Euroopa roheliste võlakirjade määrusele*] vastavad omadused.

12. Kui hiljemalt [*väljaannete talitus: palun sisestada kuupäev, mis saabub üks aasta pärast jõustumist*] ei ole artiklis 27da osutatu kohaselt Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve korraldatud valikumenetluse tulemusena ühtegi kauplemiskoondteabe pakkujat määratud, vaatab komisjon raamistiku läbi ja võib vajaduse korral ja pärast Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega konsulteerimist lisada läbivaatamisele õigusakti ettepaneku, milles sätestatakse, kuidas Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve peaks kauplemiskoondteavet pakkuma.“;

(b) lõige 14 jäetakse välja.

(29) Artikli 54 lõige 2 jäetakse välja.

Artikkel 2

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub ja seda hakatakse kohaldama kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel *president*	*Nõukogu nimel* *eesistuja*

TÕESTATUD KOOPIA
Peasekretäri nimel

Martine DEPREZ
Direktor
Otsustusprotsess ja kollegiaalsus
EUROOPA KOMISJON